...::KENT AKADEMİSİ | URBAN ACADEMY

Volume: 15 Issue: 1 - 2022 | Cilt: 15 Sayı 1 - 2022

ARTICLE INFO | MAKALE KÜNYESİ
Reviewh Article | Derleme Makalesi
Submission Date | Gönderilme Tarihi: 02.09.2021
Admission Date | Kabul Tarihi: 10.12.2021

CITATION INFO | ATIF KÜNYESİ
Polat, Z. ve ark. (2022). Türkiye'de Görsel Kalite Analizi Yönteminin Peyzaj Araştırmalarına Yansımaları, *Kent Akademisi Dergisi*, *15*(2):409-438
https://doi.org/10.35674/kent.990468

Türkiye'de Görsel Kalite Analizi Yönteminin Peyzaj Araştırmalarına Yansımaları

Reflections of Visual Quality Analysis Method on Landscape Research in Turkey

Zöhre POLAT[1], Hamide KÖŞE[2], Betül ARABACI HAYALİOĞLU[3]

ÖZ:

Görsel kalite analizinin peyzaj mimarlığı araştırmalarında kullanımı, yaşanan çevresel sorunlar ve insanların peyzajı yorumlayıp daha kaliteli bir alanda daha sağlıklı yaşama istekleri ve güzeli arama nedenleri ile son yıllarda çok önem kazanmıştır. Görsel kalite analizi ile elde edilen veriler peyzaj üzerinde oluşan algının nesnel verilere dönüşmesini sağlayarak planlama, tasarım, yönetim, koruma, onarım, uygulama konularında altlık oluşturmaktadır. Görsel kalite çalışmalarının Türkiye'de 1960'lı yıllardan günümüze kadar gelişerek geldiği ve her geçen gün daha fazla çalışma yapılmasına ihtiyaç duyulduğu görülmektedir. Görsel kalite analizi ile ilgili Türkiye'de yapılan araştırmaların derlenmesi bu alanda çalışma yapacak araştırmacılar için veri tabanı oluşturacaktır. Çalışmada Türkiye'deki dergilerde yayınlanan 50 makale, Türkiye'de yapılan ve yabancı dergilerde yayınlanan 35 makale, 12 doktora tezi ve 34 yüksek lisans tezi olmak üzere 131 araştırma incelenmiştir. Bu çalışmalar değerlendirilerek, görsel kalite analizi sonuçlarının peyzaj mimarlığı araştırma alanlarına, yöntemlerine ve konularına yansımaları incelenerek, sonuçlar yorumlanmıştır.

ANAHTAR KELİMELER: Görsel kalite analizi, Peyzaj mimarlığı araştırmaları, Görsel kalite analizi ve Türkiye

ABSTRACT:

Visual quality analysis has become very important in recent years as a result of environmental problems and people's desire to interpret the landscape, live healthier in a better quality area, and seek beauty. It creates a base for planning, design, management, conservation, repair, and implementation, allowing the perception formed on the landscape to turn into objective data. It is observed that visual quality studies as a profession have evolved from 1960s to the present day and more work is needed every day. Compiling research conducted in Turkey related to visual quality assessment will create a literature database for researchers who will work in this research area. In the study, 131 studies were evaluated including 50 articles published in Turkish journals, 35 articles published in foreign journals, 12 doctoral theses and 34 Master's theses. As a result, visual quality studies in Landscape Architecture research, specifically for research methods and research topics were studied and the results are presented in this paper.

KEYWORDS: Visual quality analysis, Landscape Architecture Research, Visual quality analysis and Turkey

[2] **Hamide KÖŞE, Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı, 2011600104@stu.adu.edu.tr, ORCID: https://orcid.org/0000-0002-4761-64570000-0001-7022-8957**

[1] Zöhre POLAT, Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, Ziraat Fakültesi, Peyzaj Mimarlığı Bölümü, Peyzaj Planlama Anabilim Dalı, zohre.polat@adu.edu.tr, ORCID: https://orcid.org/0000-0001-6458-6635

[3] Betül ARABACI HAYALİOĞLU, Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı, betul.arabaci@adu.edu.tr, ORCID: https://orcid.org/0000-0003-2356-5947

GİRİŞ:

Meinig (1979), herhangi bir peyzaja aynı noktadan, aynı anda bakan insanların sayı, şekil, boyut, renk ve doku bakımından aynı öğeleri görebilmesine rağmen bu öğeler zihnimizde oluşan düşünceler ve görüşlere göre anlamlandırılacağını belirtmektedir. Diğer bir deyişle peyzaj bizim görüşümüzle tanımladığımız ve zihnimizle yorumlanmış olan bir çevre parçasıdır (Arı, 2005; Oktay ve Erdoğan, 2020). Peyzaj, bir noktadan bakıldığında görebildiğimiz doğal ve kültürel öğelerin bütününden meydana gelmektedir (Gökalp ve Yazgan, 2013). Avrupa Peyzaj Sözleşmesine göre peyzaj, insanlar tarafından algılandığı şekliyle, karakteri doğal ve /veya insani unsurların eyleminin ve etkileşiminin sonucu olan bir alandır (APS, 2003). Dolayısı ile peyzaj gördüğümüz maddi öğelerden ve bunların zihnimizde var olan soyut öğelerinden oluşan çok karmaşık bir yapıya sahiptir (Arı, 2005).

İnsanların peyzaj ile bağı yüzyıllar öncesine dayanmaktadır (Habron, 1998). Peyzaj, bir kavram olarak ise 1920'lerde ilk kez kullanılmaya başlanmıştır (Arı, 2005). Dünyada peyzajın görsel kalitesinin değerlendirmesine yönelik ilk çalışma 1929 yılında yayınlanan Addison Raporu'dur. Bu raporda İngiltere'deki milli parklar için görsel güzelliği yüksek olan alanlar listelenmiştir. Kuzey Amerika'da ve İngiltere'de görsel değerlendirme yöntemleri görsel kaynakların peyzaj kalitesinin sistematik analizinin tanımlanması, planlanması, yönetilmesi ve korunmasına yönelik oluşan yasal girişimlere yanıt olarak gelişmiştir (Taylor ve ark., 1987; Çakcı, 2007).

Amerika Birleşik Devletleri'nin ilk büyük çevre yasası olan 1969 Ulusal Çevresel Politika Yasası (NEPA)'nın yürürlüğe girmesiyle birlikte peyzajın görsel kalitesini değerlendiren yöntemlerin geliştirilmesine yönelik çalışmalar hız kazanmıştır (Çakcı, 2007). McHarg (1969), "Design with Nature" adlı kitabı manzara üzerine yazılmış birçok kitaptan daha fazla okunmaktadır ve peyzaj bileşenlerinde meydana gelen birçok faktör arasındaki dikey ilişkileri analiz etmektedir (Wu,ve ark. 2006). 20. yüzyılın son yarısına gelindiğinde görsel peyzaj kalitesi değerlendirmesi sistematik olarak gelişmeye başlamıştır (Daniel, 2001). Aslında görüntüye anlam aktarımının mağara duvarlarına çizilen resimlere kadar uzanan bir geçmişe dayandığı savunulabilir (Coşkun ve ark., 2010).

Lynch (1960)'in "şehrin imajı" adlı kitabında bir kentin ve çevresinin sistematik bir şekilde yenilenmesinin ancak "görsel kalite değerlendirme" çalışmaları kullanılarak mümkün olacağını belirtmiştir. Bu anlamda, eserin görsel kalite analizi (GKA) çalışmalarının temelini oluşturduğu görülmektedir (Ak, 2013). Günümüzde çevre sorunlarının etkileri ile doğal ve kültürel kaynak değerlerinin önemi kavranarak, peyzajın sadece ekonomik hizmetleri değil, görsel kaynak değerleri de değer kazanmıştır (Özgüç Erdönmez ve Çağlayan Kaptanoğlu, 2007).

İnsanlar fiziksel ve duygusal olarak kendilerini iyi hissettikleri ortamları tercih ederken peyzajın görsel kalitesine önem vermektedirler (Tanış, 2019). Çevresel kalite konusundaki artan endişe, peyzaj kalitesinin önemini de etkilemektedir (Real ve ark., 2000). Bu yüzden peyzajın görsel değerlendirmesi son yıllarda önem kazanmıştır (Lothian,1999; Daniel, 2001; Bulut, 2006; Özvan ve Boston, 2019). Peyzajın bozulmasına yönelik sosyal kaygı, peyzaj yönetimi ve planlamasının önemli araştırmalar olduğunu ve doğal değerin önemini gündeme getirmiştir (Val ve ark., 2006).

Peyzajın görsel kalitesi, tanımlanan peyzajın göreceli estetik mükemmelliğidir (Daniel, 2001) ve gözlemci takdiri açısından incelenmektedir (Lothian, 1999). Görsel manzara ve kalite algısı değerlendirme, kişiden kişiye ve toplumdan topluma değişir (Arriaza ve ark. 2004; Özgüç Erdönmez ve Çağlayan Kaptanoğlu, 2007). İnsanların manzara tercihi, manzarayı anlama yeteneklerine ve peyzajın sunduğu desene ve değerlendirmeye katılım düzeyine dayanmaktadır (Kaplan ve ark., 1998).

Peyzaj bir imge, zihnin ve duygunun bir yapısıdır. Peyzajdaki güzellik, ayrılamayan iki ana kaynaktan gelir: nesneden ve gözlemciden. Bu nedenle, bir kişi tarafından algılanan manzara, diğeri tarafından

algılananla aynı değildir. (Laurie, 1975; Arriaza ve ark., 2004). İnsanlar nesneden uyaranlar ile aldığı bilgileri zihinlerinde psikolojik, fiziksel ve kültürel alt yapısına, deneyimlerine bağlı değerlendirirler ve yorumlarlar (Özvan, 2020). Peyzaj değişikliklerinin etkisini analiz etmek için, görsel manzarayı bir nesne olarak nitelendirebilmenin önemli olduğuna dayanarak, bu değişikliklerin yorumlamasında izleyicinin deneyimi dikkate alınmalıdır. Estetik kalite değerlendirmesinde gruplar arası farklılıklar önemli olabilir ve insanlar için anlamlı olan objektif ölçümler bulmaya ihtiyaç vardır (Tveit ve ark., 2006).

Doğa ile insan arasında dengeli bir ilişki ancak peyzajın ve peyzajı yaratan unsurları tanımlayarak mümkündür. Bu amaçla bazı analizler ve değerlendirmeler yapılır. Peyzajların tanımlanmasında ve potansiyellerinin ortaya çıkarılmasında kullanılan yöntemlerden biri görsel kalite analizidir (Benliay ve Altuntaş, 2019). Laurie (1975), peyzaj değerlendirmesinin, görsel kalitenin değerlendirilmesi açısından iki veya daha fazla manzara arasındaki karşılaştırmalı ilişkileri ortaya koymak olarak tanımlanabileceğine dikkat çekilmektedir (Arriaza ve ark., 2004).

Wherreth (1996)'a göre "Peyzaj kalitesi", çevresel/ekolojik, sosyo-kültürel ve psikolojik faktörleri kapsayan bir kavramdır ve zihnimizde algılanan peyzaj ile var olan peyzajın karşılaştırmasını anlatmaktadır (Gültürk, 2013). Peyzaj kalitesi insan tercihleri ile ilişkilidir ve bu tercihleri insanların tecrübeleri, anıları, hayal güçleri şekillendirmektedir (Özvan, 2020). Peyzaj kalitesi, peyzajın özellikleri ile bu özelliklerin kullanıcılar üzerindeki etkisi arasındaki ilişkiden oluşmaktadır (Daniel, 2001). Peyzaj kalitesinin değerlendirmesi kapsamında kalite, temel ihtiyaçlardan (yiyecek, su, barınak vb.), manevi ihtiyaçlara (doğayla bir olma, güzeli bulma arzusu vb.) ve doğal değerlere kadar her şeyi kapsamaktadır (Daniel, 2001). Peyzajın kalitesi rekreasyon ve yerleşim alanları, turizm ve hatta sağlık için çok önemli olabilmektedir (Ulrich, 1984). Peyzaj kalitesinin analiz edilmesi daha iyi yaşam koşulları ve daha kaliteli bir çevrenin oluşmasını sağlamaktadır (Özvan, 2020).

Daniel ve Vining (1983), yaptıkları çalışmalarında peyzaj kalitesi boyutunun farklı araştırmacılar tarafından peyzaj kalitesi, görsel çekicilik, görsel kalite, estetik kalite, peyzaj tercihi gibi farklı biçimlerde adlandırıldığını ifade etmektedir (Daniel ve Viking, 1983).

Wherreth (1996)'a göre "Görsel Kalite", güzellikle eş anlamlı bir deyimdir, ancak nesnellik taşımaktadır (Gültürk, 2013). Genel olarak, görsel kalite, insanların canlılar, nesneler ve çevrelerindeki görünüm hakkındaki görüş ve estetik hayranlıklarının derecelerini gösteren bir kavramdır (Ak, 2013). Bir ortam için görsel kalite, içinde birçok değişken içerdiğinden dikkate değer bir algısal ve nesnel yapıya sahiptir. Görsel peyzaj kalitesi, gözleme bağlı olarak psikolojik (algısal, kognitif/bilişsel, duygusal) süreçler ile etkileşim içinde olan görünür peyzaj özelliklerinin ortak bir ürünüdür (Daniel, 2001).

Çevrenin algılanması nesnenin duyu organlarımız yardımı ile algılanıp zihnimizde şekillenmesi ile oluşmaktadır. Nesnenin algılanmasında topladığı bilgilerin %80'ini görme yoluyla beyne ilettiği için görme duyusu algılamada önem arz etmektedir (Peron ve ark., 1998; Ode ve Fry, 2002). Görsel değerlendirme çalışmalarının temeli, tüm duyu organları bağlamında görsel algılama ya da kavrama olgusuna dayanmaktadır (Bogenç ve ark., 2018).

Peyzajın görsel kalitesi; arazi yapısı, bitki örtüsü, su varlığı, renk yapısı, tarihi ve kültürel değerleri, yaban hayatı ve jeolojik özellikleri gibi özeliklerinin bütününün aldığı değerlerin toplamı olarak ifade edilmektedir. Bu değerler toplamı sonucunda alan düşük, orta ve yüksek görsel kaliteli peyzaj olarak değerlendirilebilir (Aşur ve Alphan, 2018; Timur, 2021). Yüksek kaliteye sahip manzaralar su, oksijen, jeomorfolojik oluşumlar, hayvan ve bitki türleri açısından zengin alanlarda görülmektedir (Real ve ark., 2000; Aşur ve Alphan, 2018). Peyzaj heterojenliğinin görsel estetik kaliteyi belirlemede önemli bir faktör olabileceğini göstermektedir (Val ve ark., 2006). Bir görünümün görsel açıdan üstün olması da o alanın tercih edilme sıklığını artıracak (Nasar 1992, Kaplan ve ark. 1998; Oktay ve Erdoğan, 2019; Kiper ve ark., 2017), planlama, alan kullanımı, yönetimi aşamaları ile karar verme stratejileri geliştirmede yol

gösterici olacaktır (Kiper ve ark., 2017) tercih edilmeyen mekânlar üzerinde başka tasarrufların olabilmesinin muhtemel olduğu da bilinmektedir (Kaplan ve ark. 1998; Oktay ve Erdoğan, 2020). Bir alanın görsel etkisi, çevrenin iyi ya da kötü algılanması ve buna bağlı olarak da kullanıcıların bu alandan zevk alıp almamaları üzerinde doğrudan etkili olmaktadır (Özgüç, 1999). Örnek olarak yüksek kaliteli peyzajların olumlu duyguları uyandırdığı, düşük kaliteli peyzajların ise, olumsuz duyguları uyandırdığı anlaşılmıştır (Çağlayan Kaptanoğlu, 2006).

Peyzajın görsel kalitesinin değerlendirilmesi, "nesnel" görsel kalitenin peyzaj özelliklerine özgü olduğu (uzman yaklaşımlar) ve "öznel" peyzaj kalitesinin izleyicinin algılarında olduğu (topluluk algısına dayalı yaklaşım) olarak bilinen iki temel kategoriye ayrılmıştır (Daniel ve Vining 1983; Lothian,1999; Daniel, 2001; Fuante De Val ve ark., 2006). Öznel yaklaşımla ilgili ilk çalışmayı Lynch (1960) yapmıştır, uzman görüşüne odaklanan araştırmaların öncülerinden birinin Litton (1968) olduğu bilinmektedir. Her iki araştırmacının çalışmalarında görsel kalite analizinde planlama ve tasarımcılar için önemli kaynaklar sunulmuştur (Kaplan ve Coşkun Hepcan, 2004).

Daniel (1976), manzara güzelliğini değerlendirmek amacıyla "biçimsel estetik yaklaşım modeli" ve "psikolojik yaklaşım modelini" birleştiren "psiko-fiziksel yaklaşım modelini" geliştirmiştir (Daniel ve Boster, 1976). Nesnel yaklaşım peyzajı fiziksel özelliklerine (topografya, bitki örtüsü vb.) göre değerlendirir, öznel yaklaşım kullanıcı tercihlerini sorgular (gözlemcilerin algısal yargıları), karma (psiko-fiziksel) yaklaşım ise hem nesnel hem de öznel yaklaşımın bileşimiyle manzarayı değerlendirir (Uzzell, 1991; Avcıbaşı Korkmaz, 2013; Keleş ve ark., 2018). Peyzaj kalite değerlendirmesi, 20 yy.'ın sonlarında biçimsel estetik yaklaşım ve psikolojik yaklaşımın paralel olarak uygulanması şeklinde gelişmiştir. Günümüzde ise bu yaklaşımların birleşmesinden oluşan psiko-fiziksel yaklaşımın daha çok tercih edildiği görülmektedir (Uzzell, 1991; Kaplan ve Coşkun Hepcan, 2004; Keleş ve ark., 2018).

Bu çalışmanın amaçları: (1) Peyzajda görsel kalite analizinin amacını ve önemini sunmak, (2) Türkiye'de görsel kalite analizi ile ilgili yapılan, araştırmaları, doktora ve yüksek lisans çalışmalarını, peyzaj planlama, peyzaj tasarımı, peyzaj uygulamaları, peyzaj onarımı, peyzajı koruma ve peyzaj yönetimi açısından değerlendirmek, (3) Peyzajda görsel kalite analizini bütün boyutları ile değerlendirerek, analizin peyzaj mimarlığı çalışmalarında kullanımı ile ilgili öneriler sunmaktır.

MATERYAL VE YÖNTEM:

Çalışma sistematik derleme niteliğindedir. Çalışmanın materyalini Türkiye'deki Görsel Kalite Analizi (GKA) üzerine yapılan araştırmalar, doktora ve yüksek lisans çalışmaları oluşturmaktadır. Çalışmanın ilk aşamasında "Türkiye'de Peyzaj Mimarlığı araştırmalarında Görsel Kalite Analizi Yöntemi hangi boyutları ile hangi araştırma alanlarında kullanılıyor?" sorusuna odaklanılarak hipotez kurgulanmış ve literatür taraması yapılarak Türkiye'deki dergilerde yayınlanan 50 makale, Türkiye'de yapılan ve yabancı dergilerde yayınlanan 35 makale (Tablo1), 34 yüksek lisans tezi (Tablo2) ve 12 doktora tezi (Tablo3) olmak üzere 131 araştırma incelenmiştir.

İkinci aşamada Türkiye'de yapılan makaleler ve tezler literatür taraması yapılarak yıllara göre ayrılan üç tablo oluşturulmuştur. Üçüncü aşamada, tablolarda yer alan "yazar" bölümünde araştırma yazar adları, "araştırma başlığı" bölümünde makalelerin ve tezlerin başlığı, "Peyzaj mimarlığı araştırma alanı" bölümünde peyzaj mimarlığı çalışma alanının değerlendirilmesinin sonuçları ve araştırma yöntemi" bölümünde peyzaj mimarlığı araştırmalarında kullanılan görsel kalite analizi yöntemlerinin özetleri yer almaktadır. "Peyzaj mimarlığı araştırma alanı" olarak; peyzaj planlama, peyzaj tasarımı, peyzaj uygulamaları, peyzaj onarımı, peyzaj koruma ve peyzaj yönetimi boyutları ele alınarak çalışmaların hangi araştırma alanına odaklandığı incelenmiştir. Araştırmaların yöntemleri incelenerek çalışmaların materyalleri (Dia, fotoğraf, yerinde gözlem, harita, senaryo), parametreleri ve katılımcı bilgileri (uzman, katılımcı, uzman ve katılımcı) derlenerek tabloların araştırma yöntemi" kısmında sunulmuştur.

Peyzaj Mimarlığı Araştırma Alanları;

• Peyzaj Planlama: peyzajın değerinin arttırılması, iyileştirilmesi veya oluşturulması için yapılan ileriye dönük esaslı eylemdir (APS, 2003).

• Peyzaj Tasarımı: Araştırma, analiz ve sentez aşamalarından oluşan ve yer düzlemi ile ilişkili önerilerden oluşan yaratıcı bir süreçtir (Yücel ve ark., 2018).

• Peyzaj Koruma: doğal oluşumu ve/veya insan eylemlerinden kaynaklanan miras değeri ile kararlaştırılan önemli ve karakteristik özelliklerinin korunması ve devamı için yapılan işlemlerdir (APS, 2003).

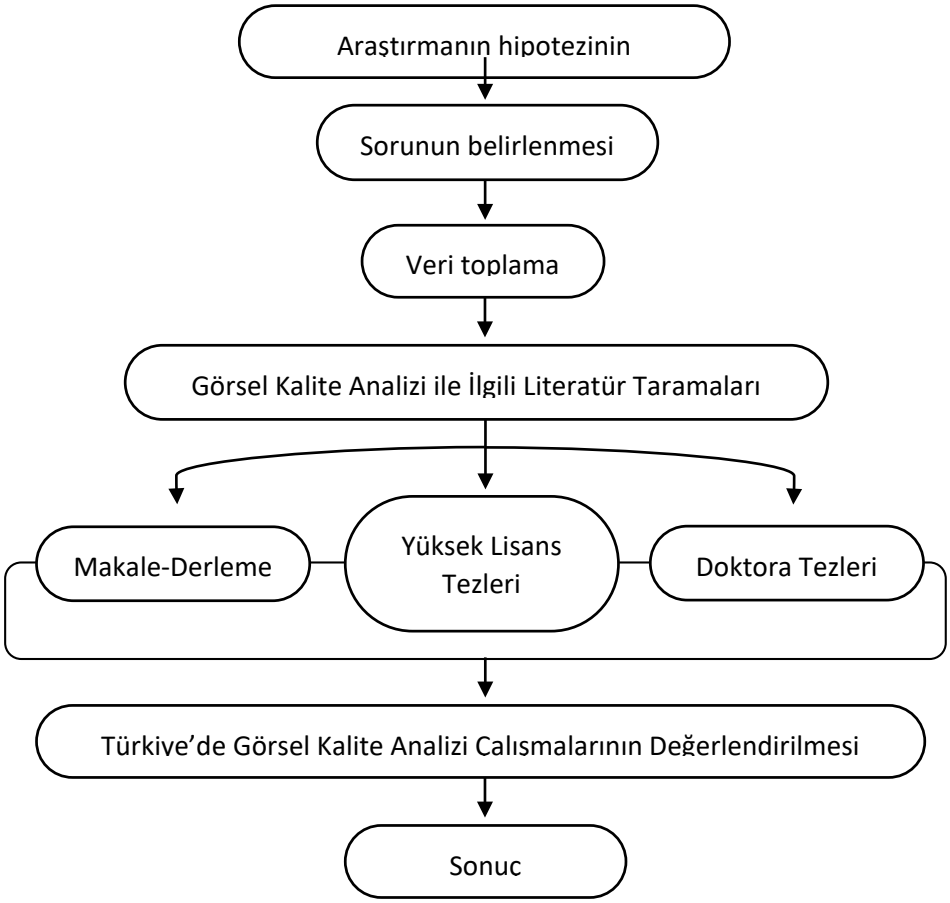
• Peyzaj Onarımı: Bozulan peyzajların ekolojik, estetik ve ekonomik değerlerine yeniden kavuşturulması sürecidir (Akpınar ve Çelem 2000).

• Peyzaj Uygulama: Peyzaj projelerinin teknik bilgilerle uygulanması sürecidir.

• Peyzaj Yönetimi: sürdürülebilir gelişme açısından sosyal, ekonomik ve çevresel süreçlerin meydana getirdiği değişikliklere uyum sağlamak ve rehber olmak için yapılan bir çalışmadır (APS, 2003).

Dördüncü aşamada tablolardaki (Tablo1, Tablo2 ve Tablo3) veriler derlenerek peyzaj mimarlığı araştırma alanı (Planlama, tasarım, koruma, onarım, uygulama ve yönetim), gurubu (uzman, katılımcı, uzman ve katılımcı) ve araştırma materyalleri (Dia, fotoğraf, yerinde gözlem, harita, senaryo) başlıkları ile genel veriler değerlendirilerek, Tablo 4'te sunulmuştur. Son aşamada genel değerlendirme yapılarak sonuçlar ortaya konulmuştur.

Araştırmanın yöntem akış şeması Şekil 1'de sunulmuştur.

Şekil 1. Yöntem Akış Şeması

BULGULAR:

Dünya'da yapılan çalışmalar değerlendirildiğinde, Lynch (1960)'in, yaptığı çalışma görsel kalite analizinin yapıldığı kapsamlı bir araştırmadır. Litton (1968), Craik (1968), Kaplan ve ark. (1972), Arthur ve Boster (1976), Daniel ve Boster (1976) ve Zube (1984)'nin yaptığı çalışmalar dünyada görsel kalite üzerine 1990'lı yıllara gelene kadar yapılan çalışmalardan örnekler olarak verilebilir. Türkiye'de görsel kalite analizinin en kapsamlısı literatür taramalarına göre ilk çalışma Özgüç (1999)'ün karayolları üzerine yaptığı makale ve tez çalışmasıdır.

Türkiye'de görsel kalite analizi üzerine yapılan 1999-2021 arasında derlenen makalelerden 2018 yılında daha çok araştırma yapıldığı (Tablo1), doktora tezlerinin en son araştırma 2015 yılında yapıldığı ve ilk doktora tezinin makale olarak yayınlanıp ilk kaynaklar olduğu (Tablo 2), yüksek lisans tezlerinin de ilk tezin 2005 yılında yazıldığı ve 2021 yılına gelene kadar çeşitli araştırmalar yapıldığı (Tablo3) görülmektedir.

Tablo1. Görsel kalite analizi yöntemiyle Türkiye'de yapılan araştırmalar (makaleler- derlemeler)

YAZAR	ARAŞTIRMA BAŞLIĞI	PEYZAJ MİMARLIĞI ARAŞTIRMA ALANI	ARAŞTIRMA YÖNTEMİ
Özgüç, (1999)	Tem1 Hadımköy-Kınalı Arası Peyzaj Planlaması Üzerinde Görsel Araştırmalar	Peyzaj Planlama, Peyzaj Yönetimi	188 adet dia ile fotoğraflar için verilen değerin genel toplamı görsel kalite değerlendirmesi için kullanılmıştır.
Güngör ve Arslan, (2003)	Beyşehir İlçesi ve Yakın Çevresi Turizm ve Rekreasyon Kullanımına Yönelik Peyzaj Potansiyelinin Saptanması Üzerine Bir Araştırma	Peyzaj Planlama, Peyzaj Koruma, Peyzaj Yönetimi	890 adet plan karenin 15 kriter yönünden değerlendirilmesi yapılmıştır (Haritalar kullanılmıştır).
Güngör ve Arslan, (2004)	Turizm ve Rekreasyon Stratejileri İçin Swot Analizi, Görsel Kalite Değerlendirmesi, Turizm Tesislerinin Beğenilirliği ve Turizm Tesisleri Durum Analizi Uygulaması: Beyşehir İlçesi Örneği	Peyzaj Planlama, Peyzaj Koruma, Peyzaj Yönetimi	Yerinde gözlem yapılarak alan kullanıcıları tarafından 7 kriter ile görsel değerlendirme analizi yapılmıştır.
Kaplan ve Coşkun Hepcan, (2004)	Ege Üniversitesi Kampüsü 'Sevgi Yolu'nun Görsel (Etki) Değerlendirme Çalışması	Peyzaj Tasarım, Peyzaj Yönetimi	Çalışma alanı 5 bölüme ayrılmış ve yerinde gözlemlenerek belirlenen 5 adet sıfat çifti ile sayısal değerlendirmeye dönüştürülmüştür.
Önder ve Polat, (2004)	Konya İli Karapınar İlçesi'nin Ekoturizm Yönünden Görsel Kalite Değerlendirmesi ve Swot Analizi	Peyzaj Planlama, Peyzaj Koruma, Peyzaj Uygulama, Peyzaj Yönetimi	SWOT analizi yöntemi ve yerinde gözle yapılarak görsel kalite analizi kullanılmıştır.
Acar ve Kurdoğlu, (2005)	Kaçkar Dağları Milli Parkı'nda Görsel Kalite Değerlendirmesi	Peyzaj Planlama, Peyzaj Koruma, Peyzaj Yönetimi	30 fotoğraf, 10 ana 40 alt değişken ile 12 uzman ve katılımcı grup tarafından değerlendirilmiştir.
Erdönmez, (2005)	İstanbul'daki Korunan Alanlarda Rekreasyonel Kullanımların Görsel Etkileri: Polonezköy Tabiat Parkı Örneği	Peyzaj Planlama, Peyzaj Koruma, Peyzaj Yönetimi	Haritalar, fotoğraflar, gözlemler ile kullanıcılarla görüşmeler yapılarak alanın görsel kaynak değeri saptanmıştır.
Acar ve ark., (2006)	Public Preferences for Visual Quality and Management in the Kaçkar Mountains National Park (Turkey)	Peyzaj Planlama, Peyzaj Koruma, Peyzaj Yönetimi	30 fotoğraf, 10 ana 40 alt peyzaj kategorisi belirlenen 7 parametre ile uzamanlar, öğrenciler ve yöre halkından oluşan 316 katılımcıyla değerlendirilmiştir.

YAZAR	ARAŞTIRMA BAŞLIĞI	PEYZAJ MİMARLIĞI ARAŞTIRMA ALANI	ARAŞTIRMA YÖNTEMİ
Kaplan ve ark., (2006)	Assessing the Visual Quality of Rural and Urban-Fringed Landscapes Surrounding Livestock Farms	Peyzaj Planlama, Peyzaj Yönetimi	Video ve 250 fotoğraf (58 slayt halinde hazırlanarak) belirlenen parametreler ile 30 uzaman tarafından değerlendirmiştir.
Müderrisoğlu ve (Eroğlu, 2006)	Bazı İbreli Ağaçların Kar Yükü Altında Görsel Algılanmasındaki Farklılıklar	Peyzaj Tasarım, Peyzaj Yönetimi	10 ağaçtan ikişer fotoğraf çekilerek belirlenen 9 adet sıfat çifti ile öğrenciler tarafından değerlendirmesi yapılmıştır.
Polat ve Önder, (2006)	Karapınar İlçesi ve Yakın Çevresi Peyzaj Özelliklerinin Ekoturizm Kullanımları Yönünden Değerlendirilmesi Üzerine Bir Araştırma	Peyzaj Planlama, Peyzaj Koruma, Peyzaj Yönetimi	27 adet paftayı (haritayı) kapsayan çalışmada beş aşamada belirlenen 7 parametre ile uzman ve katılımcı grup tarafından değerlendirilmiştir.
Özgüç Erdönmez ve Çağlayan Kaptanoğlu, (2007)	Peyzaj Estetiği ve Görsel Kalite Değerlendirmesi	Peyzaj Tasarım, Peyzaj Yönetimi	Peyzaj estetiği ve görsel kalite derlemesi.
Acar ve Sakıcı, (2008)	Assessing Landscape Perception of Urban Rocky Habitats	Peyzaj Planlama, Peyzaj Yönetimi	10 uzman tarafından 20 fotoğraf seçilmiş ve 8 ana 20 alt tip manzara özelliği belirlenmiştir. 204 katılımcı tarafından değerlendirilmiştir.
Bulut ve Yılmaz, (2008)	Determination of Landscape Beauties Through Visual Quality Assessment Method: a Case Study for Kemaliye (Erzincan/Turkey)	Peyzaj Planlama, Peyzaj Koruma, Peyzaj Yönetimi	7 peyzaj tipine göre 35 fotoğraf seçilerek 9 parametre ile öğrenciler ve yöre halkından oluşan 150 katılımcı tarafından değerlendirilmiştir.
Acar ve Ayhan Güneroğlu, (2009)	Trabzon Kentindeki Çizgisel Bitki Kompozisyonlarının Tür Çeşitliliği ile İşlevsel ve Görsel Değerleri Üzerine Bir Araştırma	Peyzaj Tasarım, Peyzaj Yönetimi	18 fotoğraf kullanılarak 10 sıfat çifti ile uzman, öğrenci ve halktan oluşan 105 katılımcıyla değerlendirilmiştir.
Bulut ve Yılmaz, (2009)	Determination of Waterscape Beauties Through Visual Quality Assessment Method	Peyzaj Planlama, Peyzaj Yönetimi	6 su manzarasıyla ilgili 50 fotoğraf kullanılarak belirlenen 5 parametre ile 128 öğrenci tarafından değerlendirilmiştir.
Çakcı ve Çelem, (2009)	Kent Parklarında Görsel Peyzaj Algısının Değerlendirilmesi	Peyzaj Planlama, Peyzaj Tasarım, Peyzaj Yönetimi	25 fotoğraf kullanılarak 4 tercih ölçütü ve 4 mekânsal karakteristik ile 7 uzman ve 125 öğrenci tarafından değerlendirilmiştir.
Bulut ve Acar, (2010)	Peyzajda neden 'görsel kalite analizi' yaparız?	Peyzaj Planlama, Peyzaj Tasarım, Peyzaj Yönetimi	Peyzaj mimarlığında görsel kalite analizi değerlendirmesi.
Bulut ve ark., (2010)	Determining Visual Beauties of Natural Waterscapes: a Case Study for Tortum Valley (Erzurum/Turkey)	Peyzaj Planlama, Peyzaj Koruma, Peyzaj Yönetimi	25 fotoğraf kullanılarak belirlenen 5 parametre ile 120 öğrenci tarafından değerlendirilmiştir.
Irmak ve Yılmaz, (2010)	Farklı Peyzaj Karakter Alanlarına Göre Doğal ve Kültürel Kaynak Değerlerinin Görsel Analizi: Erzurum Örneği	Peyzaj Planlama, Peyzaj Koruma, Peyzaj Yönetimi	8 bölgeden 96 fotoğraf belirlenerek 15 parametre ile 150 öğrenci tarafından değerlendirilmiştir.
Sezen ve Yılmaz, (2010)	Visual Assessment for the Evaluation of Erzurum- Bayburt-of Highway as Scenic Road	Peyzaj Planlama, Peyzaj Yönetimi	36 fotoğraf belirlenen 6 kriter ve 11 parametre ile 400 öğrenci tarafından değerlendirmiştir.

YAZAR	ARAŞTIRMA BAŞLIĞI	PEYZAJ MİMARLIĞI ARAŞTIRMA ALANI	ARAŞTIRMA YÖNTEMİ
Özhancı ve Yılmaz, (2011)	Rekreasyon Alanlarının Görsel Peyzaj Kalitesi Yönünden Değerlendirilmesi; Erzurum Örneği	Peyzaj Planlama, Peyzaj Yönetimi	48 fotoğraf birinci aşamada 10 parametre ile öğrenci ve kent halkından oluşan 120 kişi tarafından, ikinci aşamada 9 ana 17 alt başlık ile uzmanlar tarafından değerlendirilmiştir.
Polat ve ark., (2011)	Konya Kenti Yakın Çevresindeki Kentsel Rekreasyon Alanlarının Görsel Kalitesi ile Kullanıcıların Demografik Özellikleri Arasındaki İlişkiler	Peyzaj Planlama, Peyzaj Yönetimi	12 fotoğraf seçilmiş ve 409 kullanıcı tarafından değerlendirilmiştir.
Polat ve Önder, (2011)	Konya İli Kent Parklarının Görsel Kalitesinin Belirlenmesi	Peyzaj Planlama, Peyzaj Tasarım, Peyzaj Yönetimi	40 fotoğraf kullanılarak belirlenen 9 parametre ile 230 öğrenci tarafından değerlendirilmiştir.
Uzun ve Müderrisoğlu, (2011)	Visual Landscape Quality in Landscape Planning: Examples of Kars and Ardahan Cities in Turkey	Peyzaj Planlama, Peyzaj Koruma, Peyzaj Yönetimi	Haritalar kullanılarak belirlenen 7 parametre ile uzmanlar tarafından değerlendirilmiştir.
Elinç ve Polat, (2012)	Evaluation of Urban Park in Alanya County with Visual Quality Assessment Method Antalya/Turkey	Peyzaj Planlama, Peyzaj Tasarım, Peyzaj Yönetim	10 fotoğraf belirlenen 8 parametre ile 159 katılımcı tarafından değerlendirilmiştir.
Polat ve ark., (2012)	Gençlik Parkında Kullanılan Açık Alan Heykellerine Yönelik Park Kullanıcılarının Görsel Algıları	Peyzaj Tasarım, Peyzaj Yönetimi	Her heykeli temsil edecek 6 fotoğraf belirlenen 5 parametre ile 60 kişi tarafından değerlendirilmiştir.
Polat, (2012)	Kent Parklarında Görsel Kalite ve Doğallık Derecesi Arasındaki İlişkilerin Belirlenmesi	Peyzaj Planlama, Peyzaj Tasarım, Peyzaj Yönetimi	64 fotoğraf kullanılarak 17 unsur belirlenen görsel kalite ve doğallık kriterleri ile 276 öğrenci tarafından değerlendirilmiştir.
Turgut ve ark., (2012)	Evaluating Different Planting Design Compositions for Visual Landscape Quality in Street Planting	Peyzaj Tasarım, Peyzaj Yönetimi	Seçilen 9 bitki türü ile 17 farklı bitki tasarımı oluşturularak, 150 katılımcı tarafından değerlendirilmiştir.
Acar ve ark., (2013)	Landscape Values of Rocky Habitats in Urban and Semi-Urban Context of Turkey: a Study of Tokat City	Peyzaj Planlama, Peyzaj Koruma, Peyzaj Yönetimi	10 uzman kişi tarafından belirlenen 20 fotoğraf, 170 katılımcı tarafından değerlendirilmiştir.
Ak, (2013)	Visual Quality Assessment Methods in Landscape Architecture Studies	Peyzaj Planlama, Peyzaj Yönetimi	Peyzaj mimarlığında görsel kalite analizi derleme çalışması.
Akten ve Çelik, (2013)	Evaluation of Visual Landscape Perception for Incilipinar and Adalet Park Cases	Peyzaj Tasarım, Peyzaj Yönetimi	20 adet fotoğraf belirlenen 8 parametre ile 50 uzman ve 350 kullanıcıyla değerlendirilmiştir.
Özhancı ve Yılmaz, (2013)	Değişik Peyzaj Karakterleri Barındıran Dağların, Foto Safari Amaçlı Görsel Peyzaj Analizi	Peyzaj Planlama, Peyzaj Yönetimi	20 fotoğraf belirlenen 7 parametre ile 81 öğrenci tarafından değerlendirilmiştir.
Cengiz, (2014)	Visual Quality Method in Assessing Landscape Characteristics: Case Study of Bozcaada Island	Peyzaj Tasarım, Peyzaj Yönetimi	Her biri 16 fotoğraftan oluşan 9 panel 210 öğrenci tarafından değerlendirilmiştir.
Eroğlu ve Özdede, (2014)	Visual Effects of Vertical Gardens in Landscape Designs: A Case Study of Düzce University Campus	Peyzaj Tasarım, Peyzaj Yönetimi	12 fotoğraf belirlenen 12 sıfat grubu, 3 tasarım öğesi ile 90 öğrenci, personel ve ziyaretçi tarafından değerlendirilmiştir.
Özkan, (2014)	Assessment of Visual Landscape Quality Using IKONOS İmagery	Peyzaj Planlama, Peyzaj Yönetimi	33 fotoğraf 153 öğrenci tarafından değerlendirilmiştir.

YAZAR	ARAŞTIRMA BAŞLIĞI	PEYZAJ MİMARLIĞI ARAŞTIRMA ALANI	ARAŞTIRMA YÖNTEMİ
Aytaş ve Uzun, (2015)	Düzce Kent Merkezindeki Yaya Alanlarının Görsel Peyzaj Kalitesinin Belirlenmesi	Peyzaj Planlama, Peyzaj Tasarım, Peyzaj Uygulama, Peyzaj Onarım, Peyzaj Yönetimi	18 adet fotoğraf 10 uzman kişi ve 100 kullanıcı ile uzman grubu için 9 parametre, katılımcı grup için 7 parametre ile değerlendirilmiştir.
Benliay ve ark., (2015)	Aspendos- Sillyon- Perge Bisiklet Güzergahı Örneğinde Peyzaj Görsel Kalitesi ve Peyzaj Özelliklerinin Değerlendirilmesi	Peyzaj Planlama, Peyzaj Yönetimi	67 fotoğraf 25 uzmanın tarafından 10 ana başlık 17 alt başlık altında değerlendirilmiştir.
Cengiz Gökçe ve Açıksöz, (2015)	Kültürel Peyzaj Bileşenleri ve Turizm İlişkisinde Görsel Peyzaj Analizi: Nallıhan-Beydili Köyü Örneği	Peyzaj Planlama, Peyzaj Koruma, Peyzaj Onarım, Peyzaj Yönetimi	Kültürel peyzaj bileşenleri temel alarak yerinde gözlem yapılmış ve 12 fotoğraf kullanılarak 6 peyzaj bileşeni 20 uzman tarafından değerlendirmiştir.
Düzgüneş ve Demirel, (2015)	Milli Parklarda Doğal ve Kültürel Kaynak Değerlerinin Görsel Peyzaj Kalite Yönünden Değerlendirilmesi	Peyzaj Planlama, Peyzaj Koruma, Peyzaj Yönetimi	28 fotoğraf 6 parametre ile 30 kişilik uzman tarafından değerlendirilmişti.
Düzgüneş ve Demirel, (2015)	Evaluation of Rural Areas in Terms of Landscape Quality: Salacik Village (Trabzon/Turkey) Example	Peyzaj Planlama, Peyzaj Yönetim	28 fotoğraf belirlenen 6 parametre ile 32 uzman tarafından değerlendirilmiştir.
Gültürk ve Şişman, (2015)	Tekirdağ Kent Merkezi Kıyı Şeridinin Görsel Peyzaj Kalitesi Yönünden Değerlendirilmesi ve Mekân Tercihine Etkisi	Peyzaj Planlama, Peyzaj Yönetimi	45 fotoğraf belirlenen 7 parametre ile 7 uzaman ve 80 öğrenci tarafından değerlendirilmiştir.
Özgeriş ve Karahan, (2015)	Rekreasyonel Tesislerde Görsel Kalite Değerlendirmesi Üzerine Bir Araştırma: Tortum ve Uzundere (Erzurum) Örneği	Peyzaj Planlama, Peyzaj Yönetimi	28 fotoğraf 3 parametre ve alt bileşenler ile 200 kişi tarafından değerlendirilmiştir.
Polat ve Akay, (2015)	Relationships Between the Visual Preferences of Urban Recreation Areausers and Various Landscape Design Elements	Peyzaj Tasarım, Peyzaj Yönetimi	Uzmanlar yardımı ile seçilen 12 fotoğraf 409 kişi tarafından değerlendirilmiştir.
Polat ve ark., (2015)	Visual Quality Assessment of Trees And Shrubs in the South Campus of Adnan Menderes University in Spring	Peyzaj Planlama, Peyzaj Tasarım, Peyzaj Yönetimi	14 fotoğraf bitkili ve bitkisiz olarak kullanılarak belirlenen 5 parametre ile 103 öğrenci tarafından değerlendirilmiştir.
Sarı ve Karaşah, (2015)	Hatila Vadisi Milli Parkı'nda (Artvin) Yer Alan Farklı Vejetasyon Tiplerinin Görsel Değerlendirmesi Üzerine Bir Çalışma	Peyzaj Planlama, Peyzaj Yönetimi	9 fotoğraf 15 sıfat çifti ile akademisyen ve öğrencilerden oluşan 75 kişi tarafından değerlendirilmiştir.
Sezen, (2015)	Visual Quality Analysis for Roadside Landscape Scenes of Erzurum-Erzincan (Turkey) Highway Route	Peyzaj Planlama, Peyzaj Yönetimi	Fotoğraflar kullanılarak 8 kategori ve 6 parametre ile 150 öğrenci tarafından değerlendirilmiştir.
Sezen ve ark., (2015)	Assessment of Visual Quality in Geomorphologic Landscape: Case Study of Tortum Creek Valley, Uzundere District (Erzurum/Turkey)	Peyzaj Planlama, Peyzaj Yönetimi	5 kategoriden 6'şar toplamda 30 fotoğraf belirlenen 6 parametre ile 200 öğrenci tarafından değerlendirilmiştir.
Ak ve Kaya, (2016)	Düzce Üniversitesi Yerleşkesi Örneğinde Çim Alanların Görsel Algı Değerlendirilmesi	Peyzaj Planlama, Peyzaj Tasarım, Peyzaj Uygulama, Peyzaj Yönetimi	15 fotoğraf 30 uzman tarafından 9 parametre çifti ile değerlendirilmiştir.
Ak ve Yılmaz, (2016)	The Visual Quality Assessment of Urban Coastline Landscapes: A Case Study of Akçakoca City (Turkey)	Peyzaj Tasarım, Peyzaj Yönetimi	10 uzman görüşü ile 17 fotoğraf seçilmiş ve oluşturulan simülasyonlarıyla belirlenen 5 parametre ile 90 kullanıcı tarafından değerlendirilmiştir.

YAZAR	ARAŞTIRMA BAŞLIĞI	PEYZAJ MİMARLIĞI ARAŞTIRMA ALANI	ARAŞTIRMA YÖNTEMİ
Çelik ve Açıksöz, (2016)	Visual Landscape Analysis in Planning Process: the Case of Amasra	Peyzaj Planlama, Peyzaj Yönetimi	20 fotoğraf belirlenen 6 parametre ile uzman ve katılımcılar tarafından değerlendirilmiştir.
Kaya ve ark., (2016)	Düzce Üniversitesi Konuralp Yerleşkesinde Görsel Peyzaj Kalitesinin Değerlendirilmesi	Peyzaj Planlama, Peyzaj Tasarım, Peyzaj Yönetimi	15 fotoğraf uzmanlar tarafından seçilmiş, 13 uzman ve kullanıcı grubu tarafından belirlenen uzman grubu için 9, kullanıcı grubu için 3 kriter ile değerlendirilmiştir.
Aşur ve Alphan, (2017)	Van Gölü Güney Kıyı Alanlarında Yerleşim Alan Kullanım Değerlendirmesi ve Görsel Analiz Yaklaşımları	Peyzaj Planlama, Peyzaj Koruma, Peyzaj Yönetimi	Seçilen 8 hedef manzarayı izleme noktası ile 10 uzman belirlenen 10 faktör ağırlıklı kriter ve 5 kriter ile değerlendiriliştir.
Aşur, (2017)	Van Kenti Yakın Çevresi Kıyı Alanı Örneğinde Sulak Alanlar ve Görsel Peyzaj Kalite Değerlendirmesi	Peyzaj Planlama, Peyzaj Koruma, Peyzaj Yönetimi	Beş sulak alanda yerinde gözlem yapılmış belirlene 6 parametre ile 10 uzman tarafından değerlendirilmiştir.
Eroğlu ve Başaran, (2017)	İç Mekân Dikey Bahçe Bitki Kompozisyonlarının Görsel Peyzaj Kalitesinin Değerlendirilmesi	Peyzaj Tasarım, Peyzaj Yönetimi	10 fotoğraf 140 kullanıcı tarafından belirlenen 16 sıfat çifti doğrultusunda değerlendirilmiştir.
Güneroğlu, (2017)	Akarsu Rehabilitasyonunun Peyzaj Kalitesi Üzerindeki Etkileri	Peyzaj Planlama, Peyzaj Onarım, Peyzaj Yönetimi	Alanın öncesini ve sonrasını gösteren fotoğraflarla belirlenen 25 parametre ile 207 kişi tarafından değerlendirilmiştir.
Karaşah, (2017)	A Visual Landscape Assessment of Forest Roads: 'Case of Kafkasör-Mersivan Route, Artvin	Peyzaj Planlama, Peyzaj Koruma, Peyzaj Yönetimi	24 fotoğraf ile anket halk, orman mühendisleri, peyzaj mimarlarından oluşan 230 kişiye uygulanmıştır.
Kiper ve ark, (2017)	Görsel Peyzaj Kalite Değerlendirmesi: Kıyıköy Örneği	Peyzaj Planlama, Peyzaj Yönetimi	12 fotoğraf belirlenen 6 ana, 22 alt parametre ile 22 uzman ve 98 öğrenci tarafından değerlendirilmiştir.
Özhancı ve Yılmaz, (2017)	Görsel Peyzaj Kalite Değerlendirmelerinde Kalite Göstergelerinin Mekânsal Yansımaları	Peyzaj Planlama, Peyzaj Yönetimi	Fotoğraflar kullanılarak dağ ekosistemleri örneğinde 81 katılımcı ile 6 parametre, kırsal peyzaj alanları örneğinde 208 katılımcı ile 6 parametre, rekreasyon alanları örneğinde 120 katılımcı ile 10 parametre belirlenerek değerlendirilmiştir.
Surat, (2017)	Kent Parklarının Görsel Peyzaj Algısının Peyzaj Mimarlığı Öğrencileri Tarafından Değerlendirilmesi	Peyzaj Planlama, Peyzaj Tasarım, Peyzaj Uygulama, Peyzaj Yönetimi	28 fotoğraf belirlenen 4 parametre ve 4 mekânsal karakteristik ile 5 uzman ve 50 kullanıcı tarafından değerlendirilmiştir.
Yeşil, (2017)	Visual Quality Assessment of Townscapes: a Study for Niksar Town (Tokat) of Turkey	Peyzaj Planlama, Peyzaj Yönetimi	Belirlenen 6 ana grup için 5'er fotoğraftan 30 fotoğraf seçilerek 7 parametre ile 277 öğrenci tarafından değerlendirildi.
Acarlı ve Kiper, (2018)	Kent Meydanlarının Geçmiş ve Günümüz Görüntülerinin Görsel Peyzaj Kalitesinin Saptanması: İstanbul İli Taksim Meydanı Örneği	Peyzaj Tasarım, Peyzaj Uygulama, Peyzaj Yönetimi	7 fotoğrafın geçmiş ve günümüz görüntüleri, alanı tanıyan 12 uzman tarafından belirlenen 5 ana 19 alt parametre ile değerlendirilmiştir.
Aklıbaşında ve Bulut, (2018)	Kırsal Turizm Planlamasında Farklı Peyzaj Tiplerinin Görsel Kalite Yönünden Değerlendirilmesi	Peyzaj Planlama, Peyzaj Yönetimi	20 fotoğraf üzerinden alanın manzara güzelliği ve belirlenen 6 parametreyle ilişkisi irdelenmiştir. 175 kişiyle anket çalışması yürütülmüştür.

YAZAR	ARAŞTIRMA BAŞLIĞI	PEYZAJ MİMARLIĞI ARAŞTIRMA ALANI	ARAŞTIRMA YÖNTEMİ
Aşur ve Alphan, (2018)	Görsel Peyzaj Kalite Değerlendirmesi ve Alan Kullanım Planlamasına Olan Etkileri	Peyzaj Planlama, Peyzaj Yönetimi	Peyzaj mimarlığında görsel kalite derleme çalışması.
Bogenç ve ark., (2018)	Kent Parklarında Sosyalleşme Mekânlarında ki Görsel Kalite Değerlendirmesi; Rize Sahil Parkı Örneği	Peyzaj Tasarım, Peyzaj Uygulama, Peyzaj Yönetimi	37 fotoğraf seçilerek çalışma alanı üç bölüme ayrılmış ve belirlenen 6 mekânsal karakteristik ile öğrenci ve öğretim elemanlarından oluşan 100 kişi tarafından değerlendirilmiştir.
Eroğlu ve Acar, (2018)	A Visual Assessment of Roadside Poplar Plantings in Turkey	Peyzaj Planlama, Peyzaj Yönetimi	30 fotoğraf belirlenen 7 parametre ile 35 kişi tarafından değerlendirildi.
Güngör ve Polat, (2018)	Relationship Between Visual Quality and Landscape Characteristics in Urban Parks	Peyzaj Tasarım, Peyzaj Yönetimi	40 fotoğraf 115 uzman kişi tarafından peyzaj tasarım öğelerine göre gruplanıp belirlenen 4 parametre ile 230 kişi tarafından değerlendirilmiştir.
Keleş ve ark., (2018)	Visual Landscape Quality Assessment in Historical Cultural Landscape Areas	Peyzaj Planlama, Peyzaj Koruma, Peyzaj Yönetimi	24 fotoğraf belirlenen 14 parametre ile 15 uzman tarafından değerlendirilmiştir.
Özhancı, (2018)	Yürüyüş Güzergâhlarında Mekânsal-Görsel Niteliklerin Algı ve Aktivite Üzerindeki Etkileri; Nevşehir Örneği	Peyzaj Tasarım, Peyzaj Uygulama, Peyzaj Yönetimi	20 fotoğraf belirlenen 10 parametre ile 60 katılımcı tarafından değerlendirilmiştir.
Öztürk ve ark. (2018)	Visual Landscape Evaluation of Kastamonu Clock Tower Environment as a Historical Urban Area	Peyzaj Tasarım, Peyzaj Koruma, Peyzaj Yönetimi	9 fotoğraf belirlenen 10 ana 24 alt kriter ile 25 uzman ve 250 kullanıcı tarafından değerlendirilmiştir.
Yazıcı, (2018)	Evaluation of Visual Landscape Quality in The Wetlands North Of Sivas (Turkey)	Peyzaj Planlama, Peyzaj Koruma, Peyzaj Yönetimi	16 fotoğraf 7 parametre belirlenerek 30 uzman tarafından değerlendirilmiştir.
Aşur, (2019)	Van Kenti Dönüşen Peyzaj Örneğinde İpekyolu ve Milli Egemenlik Parklarının Mevcut Durum Analizleri	Peyzaj Planlama, Peyzaj Tasarım, Peyzaj Yönetimi	5 peyzaj mimarı tarafından yerinde gözlem yaparak 10 parametre ile değerlendirmiştir.
Benliay ve Altuntaş, (2019)	Visual Landscape Assessment with the Use of Cloud Vision API: Antalya Case	Peyzaj Yönetimi	60 fotoğraf 10 uzaman tarafından belirlenen 3 ana başlık ve 10 ana çerçeve altında değerlendirilmiştir.
Çobancı ve Oğuztürk, (2019)	Evaluation of Amasra's Visual Landscape Quality in Terms of Natural, Historical, and Cultural Values	Peyzaj Planlama, Peyzaj Koruma, Peyzaj Yönetimi	Haritalarla, fotoğraflar kullanılarak yerinde gözlem yapılarak alan 8 bölüme ayrılmış 12 proje ekibi ve 8 uzmanla 69 görsel kalite noktası belirlenerek değerlendirilmiştir.
Eminağaoglu ve Surat, (2019)	İstinat Duvarlarının Kent Kimlik Ögesi Olarak Değerlendirilmesi – Artvin Örneği	Peyzaj Tasarım, Peyzaj Uygulama, Peyzaj Yönetimi	24 fotoğraf 73 katılımcı tarafından belirlenen 9 sıfat çifti ile değerlendirilmiştir.
Hacıalioğlu ve ark., (2019)	Farklı Arazi Örtüsüne Bağlı Peyzaj Bileşenlerinin Görsel Değerlendirilmesi: Yuvacık Baraj Havzası Örneği	Peyzaj Planlama, Peyzaj Yönetimi	26 fotoğraf belirlenen 9 parametre ile 186 kullanıcı tarafından değerlendirilmiştir.
Karahan ve Sezen, (2019)	Erzurum Kentindeki Bazı Önemli Parkların Peyzaj Kalite Göstergelerinin Değerlendirilmesi	Peyzaj Tasarım, Peyzaj Uygulama, Peyzaj Yönetimi	119 fotoğraf, 7 uydu görüntüsü belirlenen 20 kalite göstergesi ile 20 uzman tarafından değerlendirilmiştir.
Özvan ve Bostan, (2019)	Çeşitli Yöntemlerin Karşılaştırılması ile Görsel Estetik Kalite Değerlendirilmesi	Peyzaj Planlama, Peyzaj Tasarım, Peyzaj Koruma, Peyzaj Yönetimi	Peyzaj mimarlığında görsel kalite derleme çalışması.

YAZAR	ARAŞTIRMA BAŞLIĞI	PEYZAJ MİMARLIĞI ARAŞTIRMA ALANI	ARAŞTIRMA YÖNTEMİ
Sezen ve ark. (2019)	Kent İçi Yol Ağaçlarının Sonbahar Renk Etkilerinin Görsel Kalite Analizi	Peyzaj Tasarım, Peyzaj Uygulama, Peyzaj Yönetimi	45 fotoğraf belirlenen 7 parametre ile 74 öğrenci tarafından değerlendirilmiştir.
Yazıcı, (2019)	Evaluation of the Visual Quality of Historical Surroundings in Urban Landscape with Q-Sort Analysis	Peyzaj Planlama, Peyzaj Tasarım, Peyzaj Yönetimi	24 fotoğraf belirlenen 6 parametre ile 30 uzman tarafından değerlendirilmiştir.
Yazıcı ve Kiper, (2019)	Kentsel Peyzajlarda Görsel Algıya Dayalı Olarak Mekânsal Tercihlerin Belirlenmesi: Topkapı Şehir Parkı Örneği	Peyzaj Tasarım, Peyzaj Uygulama, Peyzaj Yönetimi	43 fotoğraf belirlenen 8 parametre ile 13 uzman ve 75 kullanıcı tarafından değerlendirilmiştir.
Aşur ve ark., (2020)	Visual Preferences Assessment of Landscape Character Types Using Data Mining Methods (Apriori Algorithm): the Case of Altınsaç and Inkoy (Van/Turkey)	Peyzaj Planlama, Peyzaj Koruma, Peyzaj Yönetimi	5 uzman 9 karakter göre 27 fotoğraf seçerek 10 parametre ile 202 katılımcı taraf değerlendirilmiştir.
Oktay ve Erdoğan, (2020)	Bitkisel Tasarımların Formal (Biçimsel) Estetik Model Bağlamında Değerlendirilmesi: Antalya Konyaaltı Bölgesi	Peyzaj Tasarım, Peyzaj Yönetimi	10 kategori için 5'er fotoğraf olmak üzere toplamda 50 fotoğraf seçilmiş, 51 uzman ve 400 kullanıcı tarafından 9 parametre ile değerlendirilmiştir.
Ögçe ve ark., (2020)	Visual İmpact Assessment of the Istanbul Land-Wall	Peyzaj Tasarım, Peyzaj Yönetimi	24 fotoğraf belirlenen 4'er parametre ile 90 katılımcı ve 28 uzman tarafından değerlendirilmiştir.
Timur, (2021)	Ilgaz Devrez Alt Havzasının Karşılaştırmalı Görsel Kalite Analizi	Peyzaj Planlama, Peyzaj Koruma, Peyzaj Yönetimi	Birinci aşamada haritalar elde edilmiş, 8 gözlem noktası belirlenerek alan gözlemlenmiş uzmanlar tarafından fotoğraflar çekilmiş ikinci aşamasında 17 kriter doğrultusunda değerlendirilerek birinci aşama ile karşılaştırılmıştır.

Tablo 2. Görsel Kalite Analizi Yöntemiyle Türkiye'de Yapılan Yüksek Lisans Tezleri

YAZAR	ARAŞTIRMA BAŞLIĞI	PEYZAJ MİMARLIĞI ARAŞTIRMA ALANI	ARAŞTIRMA YÖNTEMİ
Ak, (2005)	Kentsel Dış Mekanlar Bağlamında Çanakkale Saat Kulesi ve Çevresine Yönelik Bir Görsel Analiz Çalışması	Peyzaj Tasarım, Peyzaj Koruma, Peyzaj Yönetimi	6 fotoğraf belirlenen 5 parametre ile 80'i yerli halk, 40'ı kente gelen yerli turistlerden ve kalan 40'ı da yabancı turistlerden oluşan 160 kişi tarafından değerlendirilmiştir.
Bozhüyük, (2007)	Erzurum Kent Merkezindeki Bazı Tarihi Yapı ve Çevreleri Üzerine Görsel Etki Değerlendirmesi	Peyzaj Planlama, Peyzaj Koruma, Peyzaj Yönetimi	8 mevcut ve 8 düzenlenmiş fotoğraf belirlenen yapının okunabilirliği ile ilgili 3, duyusal 10, görsel etki belirleyici 9 parametre ile her bir alanda 30'ar kişi tarafından değerlendirilmiştir.

YAZAR	ARAŞTIRMA BAŞLIĞI	PEYZAJ MİMARLIĞI ARAŞTIRMA ALANI	ARAŞTIRMA YÖNTEMİ
Kıroğlu, (2007)	Erzurum Kenti ve Yakın Çevresindeki Bazı Rekreasyon Alanlarının Görsel Peyzaj Kalitesi Yönünden Değerlendirilmesi	Peyzaj Planlama, Peyzaj Yönetimi	6 alandan seçilen 48 fotoğraf belirlenen 10 algıya dayalı parametre ve rekreasyonel değer parametresi ile 86 öğrenci ve 34 halk tarafından değerlendirilmiştir.
Kiracıoğlu, (2007)	Orman Alanlarındaki Görsel Kalitenin Tahmini: Çeşmealtı Ormanları Örneği	Peyzaj Planlama, Peyzaj Yönetimi	24 örnek alan için 96 fotoğraf belirlenerek puan verme yöntemi ile öğrenci ve teknik elemandan oluşan 137 kişi tarafından değerlendirmiştir.
Temelli, (2008)	Çukurova Üniversitesi Yerleşkesi Örneğinde Görsel Etki Değerlendirme Çalışmalarına Metodolojik Bir Yaklaşım	Peyzaj Planlama, Peyzaj Tasarım, Peyzaj Onarım, Peyzaj Yönetimi	Belirlenen 3 peyzaj bileşeni, 5 görsel tasarım öğesi, 7 görsel tasarım ilkesi ile konu ile ilgisi bilgisi olan alanı tanıyan 50 kişi tarafından değerlendirilmiştir.
Tüfekçioğlu, (2008)	Tarihsel Çevrede Görsel Peyzaj Kalite Değerlendirmesi İstanbul Yedikule Örneği	Peyzaj Planlama, Peyzaj Koruma, Peyzaj Yönetimi	Alan1' den: 9 fotoğraf, alan2'den: 10 fotoğraf, alan3'den: 8 fotoğraf, alan4'den: 9 fotoğraf belirlenen 10 parametre ile değerlendirilmiştir.
Demirci Küni, (2010)	Atatürk Üniversitesi Yerleşkesinin Görsel Kalite Yönünden Değerlendirilmesi	Peyzaj Planlama, Peyzaj Yönetimi	160 fotoğraf belirlenen 5 parametre ile öğrenci, hastahane çalışanı ve halktan oluşan 360 kişi tarafından değerlendirmiştir.
Ürüşan, (2010)	Unıversıade 2011 Kapsamında Erzurum Kenti Görsel Peyzaj Kalitesinin Yükseltilmesinde Yeni Açılımlar	Peyzaj Tasarım, Peyzaj Yönetimi	Mevcut fotoğraflar ve öneri fotoğraflar kullanılarak belirlenen 5 tasarım öğesi ve 7 parametre ile öğrenci, peyzaj mimarları ve halktan oluşan 100 kişi tarafından değerlendirilmiştir.
Dinçer, (2011)	Görsel Peyzaj Kalitesinin 'Biçimsel Estetik Değerlendirme Yaklaşımı' İle İrdelenmesi Üzerine Bir Araştırma	Peyzaj Tasarım, Peyzaj Yönetimi	20 fotoğrafı; 50 uzman belirlenen 6 temel tasarım ilkesi ve beğeni durumu ile 91 öğrenci estetik bulma ve beğeni durumu ile değerlendirmiştir.
Elinç, (2011)	Görsel Kalite Değerlendirmesi Yöntemi ile Antalya İli Alanya İlçesindeki Abdurrahman Alaettinoğlu ve Alanya Belediye Başkanları Kent Parklarının İrdelenmesi	Peyzaj Tasarım, Peyzaj Yönetimi	İki parktan 20 fotoğraf seçilmiş, belirlenen 9 parametre ile birinci park 159 katılımcıyla, ikinci park için 155 katılımcıyla değerlendirilmiştir.
Hardal, (2011)	Açık Alanlarda Görsel Kalite Değerlendirilmesi Üzerine Bir Araştırma: Yıldız Korusu Örneği	Peyzaj Planlama, Peyzaj Yönetimi	CBS tekniği kullanılarak Yıldız Korusu, görsel bir bakış açısınca homojen bölümlere ayrılmıştır. Sınıflandırma için kullanılan 4 değişken ile 9 tip arazi kullanımı tanımlanmıştır.
Özdemir, (2012)	Değişik Açık ve Yeşil Alanlarda Bitkisel Tasarım Yönünden Güvenilirlik Faktörünün Analizi	Peyzaj Tasarım, Peyzaj Yönetimi	6 alandan seçilen 36 adet fotoğraf belirlenen algıya dayalı 9 parametre ve rekreasyon değer parametresi ile 115 öğrenci ve farklı şehirlerde yaşayan 85 kişi tarafından değerlendirilmiştir.

YAZAR	ARAŞTIRMA BAŞLIĞI	PEYZAJ MİMARLIĞI ARAŞTIRMA ALANI	ARAŞTIRMA YÖNTEMİ
Avcıbaşı Korkmaz, (2013)	Kent Ormanlarında Estetik Potansiyelin Belirlenmesi (İstanbul, Emirgan Korusu Örneği)	Peyzaj Planlama, Peyzaj Tasarım, Peyzaj Yönetimi	Uzman grup tarafından 60 fotoğraf, 10 sıfat çifti seçilerek; 45 öğrenci, 40 alan kullanıcısı, 35 uzman tarafından değerlendirilmiş ve 10 sıfat çifti ile 5 parametre arasındaki ilişki 30 uzman değerlendirmiştir.
Gültürk, (2013)	Tekirdağ Kent Merkezi Kıyı Şeridinin Görsel Peyzaj Kalitesi Yönünden Değerlendirilmesi	Peyzaj Planlama, Peyzaj Yönetimi	45 adet fotoğraf belirlenen 7 parametre ile 7 uzman, 80 öğrenci tarafından değerlendirilmiştir.
Caf, (2014)	Bingöl-Erzurum Karayolu Güzergâhının Görsel Kalite Analizi	Peyzaj Planlama, Peyzaj Yönetimi	2 koridordan 12'şer fotoğraf seçilerek belirlenen 10 parametre ile memur, akademisyen ve öğrenci olmak üzere toplamda 250 kişi tarafından değerlendirilmiştir.
Ercan, (2014)	Sorbus Domestica L.'Nin Görsel Kalitesinin Saptanması ve Bartın Kenti Örneğinde Kullanımının Yaygınlaştırılması Amacıyla Sorbus Domestica L.'Nin Görsel Kalitesinin Saptanması ve Bartın Kenti Örneğinde Kullanımının Yaygınlaştırılması Amacıyla Generatif Üretimi	Peyzaj Tasarım, Peyzaj Uygulama, Peyzaj Yönetimi	Haritalar, fotoğraflar ve simülasyon görüntüleri kullanılarak 6 alanda belirlenen 4 parametre ile öğrenci, araştırma görevlisi ve halktan oluşan 100 kişi tarafından değerlendirme yapılmıştır.
Özgeriş, (2014)	Tortum ve Uzundere'deki Rekreasyonel Tesislerin Görsel Kalite Analizi	Peyzaj Planlama, Peyzaj Yönetimi	28 fotoğraf belirlenen 3 parametre ve alt faktörler ile 200 kişi tarafından değerlendirilmiştir.
Tarım, (2014)	Görsel Peyzaj Değerlendirmesinde Nesnel ve Algısal Yaklaşımların Karşılaştırmalı Analizi	Peyzaj Tasarım, Peyzaj Yönetimi	16 fotoğraf 3 skala ile 110 kullanıcı tarafından, 4 parametre ile 13 uzman tarafından değerlendirilmiştir.
Döner, (2015)	Kentsel Alanlarda Kullanılan Su Öğelerinin Görsel Kalite Değerlendirmesi	Peyzaj Tasarım, Peyzaj Yönetimi	15 kentsel alana ait 60 adet fotoğraf belirlenen 7 kentsel alan parametresi, 9 su öğesi parametresi, 4 kentsel alan su öğesi ilişkisi parametresi ile 340 öğrenci tarafından değerlendirilmiştir.
Çankal, (2016)	Orman Alanlarındaki Yolların Görsel Kalite Açısından Değerlendirilmesi	Peyzaj Planlama, Peyzaj Yönetim	82 fotoğraf seçilerek üç başlık altında 30 kişi (öğretim üyesi, lisansüstü öğrenciler, lisans öğrencileri) tarafından değerlendirilmiştir.
Dere, (2017)	Peyzaj Görsel Analizi ve Değerlendirilmesi: Tem Otoyolu Örneği	Peyzaj Planlama, Peyzaj Yönetim	21 fotoğrafla belirlenen 12 sıfat çifti ile 107 kişi tarafından değerlendirilmiştir.
Koçak, (2018)	Kırsal Alandaki Yapılaşmaların Görsel Kalite Değerlendirmesi Açısından İrdelenmesi: İstanbul Belgrad Ormanı Örneği	Peyzaj Planlama, Peyzaj Yönetim	100 adet 1/1000 ölçekli uydu fotoğrafının 3 farklı yıla göre belirlenen pozitif ve negatif kriterler ile peyzaj kalitesi değerlendirilmiştir.
Uzun, (2018)	Kastamonu Tabiat Parklarının Görsel Kalite Analizi	Peyzaj Planlama, Peyzaj Koruma, Peyzaj Yönetimi	30 fotoğraf seçilerek belirlenen 11 parametre ile 120 kişi tarafından değerlendirilmiştir.

YAZAR	ARAŞTIRMA BAŞLIĞI	PEYZAJ MİMARLIĞI ARAŞTIRMA ALANI	ARAŞTIRMA YÖNTEMİ
Yakan, (2018)	**Güzelcehisar (Bartın İli) Kıyı Yerleşiminde Görsel Peyzaj Değerlendirmesi**	**Peyzaj Planlama, Peyzaj Yönetimi**	**6 peyzaj alandan 48 fotoğraf seçilerek belirlenen 9 parametre ile 35 uzman tarafından değerlendirilmiştir.**
Adıgüzel, (2019)	Bursa İli Gölbaşı Göleti'nde Rekreasyonel ve Turistik Alanların Görsel Peyzaj Kalitesi Yönünden Değerlendirilerek Rekreasyonel ve Turistik Etkinliklerin Belirlenmesi	Peyzaj Planlama, Peyzaj Yönetimi	7 peyzaj karakteri için 4'er fotoğraf seçilmiş ve belirlenen 10 parametre ile 40 uzman tarafından değerlendirmiştir.
Aksakal, (2019)	Erzurum Havalimanı-Palandöken Kayak Merkezi Yol Güzergahının Kış Mevsimi Açısından Görsel Kalite Analizinin Değerlendirilmesi	Peyzaj Planlama, Peyzaj Yönetimi	7 koridordan seçilen 8'er fotoğraf belirlenen 10 parametre ve 5 peyzaj özelliği 98 kişi tarafından değerlendirilmiştir.
Aykun Dikmen, (2019)	Erzurum Kentsel Açık Yeşil Alanlarında Meyve Ağaçlarının Kullanımı ve Kente Sağladığı Görsel Kalite Etkisi	Peyzaj Planlama, Peyzaj Yönetimi	6 alanın 1 adet mevcut ve 5 adet öneri fotoğrafları kullanılarak belirlenen 7 parametre ile 132 öğrenci tarafından değerlendirilmiştir.
Kendirci, (2019)	Duvarların Görsel Kalitesinin Artırılması Üzerine Bir Araştırma: İzmit Örneği	Peyzaj Tasarım, Peyzaj Yönetimi	8 duvardan 24 tasarım önerisi oluşturulmuş ve belirlenen 11 parametre çifti ile 100 alan kullanıcısı tarafından değerlendirilmiştir.
Sayın, (2019)	Kayseri İli Doğal Peyzajlarında Ekoturizm ve Görsel Peyzaj Kalitesi Üzerine Bir Araştırma	Peyzaj Planlama, Peyzaj Yönetimi	6 alanda haritalar ve fotoğraflar kullanılarak belirlenen 7 parametre ile değerlendirilmiştir.
Tanış, (2019)	Üniversite Öğrencilerinin Gümüşhane İli Rekreasyon Alanları Üzerine Görsel Kalite Değerlendirmesi	Peyzaj Tasarım, Peyzaj Yönetimi	8 peyzaj tipi için 3'er fotoğraf seçilerek belirlenen 2 ana 7 alt parametre ile 511 öğrenci tarafından değerlendirilmiştir.
Yazıcı, (2019)	Kent Parklarının Görsel Peyzaj Kalitesi Yönünden Değerlendirilmesi; Topkapı Şehir Parkı Örneği	Peyzaj Tasarım, Peyzaj Yönetimi	Alanın genel görünümünü ve mevsimsel değişimini yansıtan 43 fotoğraf, belirlenen 8 parametre ile 13 uzman ve 75 öğrenci tarafından değerlendirilmiştir.
Özvan, (2020)	Van Gölü Doğu Kıyı Alanlarının Görsel Peyzaj Kalitesi Açısından Değerlendirilmesi	Peyzaj Planlama, Peyzaj Yönetimi	24 fotoğraf belirlenen 9 algısal ve fiziksel parametre ile 20 uzman tarafından ve beğeni ve tercih ölçütüne göre 400 öğrenci, tarafından değerlendirilmiştir.
Turgut, (2020)	Rekreasyon Alanlarında Görsel Peyzaj Kalite Değerlendirmesi: Denizli Örneği	Peyzaj Tasarım, Peyzaj Yönetimi	4 alandan 9 alan kullanım tipine göre 144 fotoğraf seçilmiş, 11 uzman tarafından alanı en iyi temsil eden 36 fotoğrafa indirilmiştir. 36 fotoğraf ise 271 kullanıcının beğeni durumuna göre değerlendirilmiştir.
Gürbüz, (2021)	Farklı Peyzaj Tasarımları ile Erzurum Kenti Köprülü Kavşaklarının Görsel Kalitesinin Artırılması Senaryoları	Peyzaj Planlama, Peyzaj Tasarım, Peyzaj Yönetimi	Mevcut ve tasarım senaryolarını içeren 128 görüntü belirlenen 9 parametre ile lisans ve lisansüstü eğitim gören 80 öğrenci tarafından değerlendirilmiştir.

Tablo 3. Görsel Kalite Analizi Yöntemiyle Türkiye'de Yapılan Doktora Tezleri

YAZAR	ARAŞTIRMA BAŞLIĞI	PEYZAJ MİMARLIĞI ARAŞTIRMA ALANI	ARAŞTIRMA YÖNTEMİ
Özgen, (1999)	Tem Hadımköy-Kınalı Arası Peyzaj Planlaması Üzerine Görsel Araştırmalar	Peyzaj Planlama, Peyzaj Yönetimi	188 adet dia kullanılarak 3 sıfat çifti ile alanı ziyaret etmiş 50 kişi tarafından değerlendirilmiştir.
Karahan, (2003)	Erzurum-Rize Karayolu Koridoru Peyzaj Planlaması ve Manzara Yolu Olarak Kullanıma Sunulma Olanakları	Peyzaj Planlama, Peyzaj Yönetimi	Alan 9 bölüme ayrılarak 69 fotoğraf kullanılmış belirlenen 3 ana 8 alt parametre ile alanı ziyaret eden 200 kişi tarafından değerlendirilmiştir.
Kalın, (2004)	Çevre Tercih ve Değerlendirmesinde Görsel Kalitenin Belirlenmesi ve Geliştirilmesi: Trabzon Sahil Bandı Örneği	Peyzaj Tasarım, Peyzaj Yönetimi	10 grubu temsil eden 63 fotoğraf 20 uzman tarafından, alanların geçmiş ve günümüz değişiminin karşılaştırılması belirlenen 7 parametre ile kullanıcılar tarafından değerlendirmiş ve son aşamada senaryolar oluşturularak değerlendirilmiştir.
Bulut, (2006)	Kemaliye (Erzincan) İlçesi ve Yakın Çevresinin Alternatif Turizm Kapsamında Rekreasyonel Turizm Potansiyelinin Belirlenmesi	Peyzaj Planlama, Peyzaj Koruma, Peyzaj Yönetimi	7 peyzaj tipine ait 35 fotoğraf seçilerek, belirlene 10 parametre ve 8 ana 14 alt peyzaj kategori ile 150 öğrenci ve uzmanlar tarafından değerlendirilmiştir.
Çağlayan Kaptanoğlu, (2006)	Peyzaj Değerlendirmesinde Görsel Canlandırma Tekniklerinin Kullanıcı Tercihine Etkileri	Peyzaj Tasarım, Peyzaj Yönetimi	Kış mevsimi için 50, yaz mevsimi için 100 fotoğraf seçilmiş ve belirlenen 3 parametre ile kış ve yaz mevsiminde anketler uygulanarak toplamda 120 öğrenci tarafından değerlendirilmiştir.
Çakıcı, (2007)	Peyzaj Planlama Çalışmalarında Görsel Peyzaj Değerlendirmesine Yönelik Bir Yöntem Araştırması	Peyzaj Planlama, Peyzaj Tasarım, Peyzaj Yönetimi	25 fotoğraf belirlenen kullanıcı gurubu 2 parametre ve uzman grubu 5 zıtları olan parametre ile 125 öğrenci ve 7 uzman tarafından değerlendirmiştir.
Irmak, (2008)	Erzurum İli ve Yakın Çevresinin Flora Turizmi Potansiyeli Açısından Değerlendirilmesi	Peyzaj Planlama, Peyzaj Koruma, Peyzaj Yönetimi	8 alanından 12'ser fotoğraf uzmanlar yardımı ile seçilmiş ve belirlenen 15 parametre ile 150 öğrenci tarafından değerlendirilmiştir.
Sezen, (2009)	Erzurum-Bayburt-Of Karayolu Güzergahının Manzara Yolu Olarak Değerlendirilmesine Yönelik Görsel Analiz	Peyzaj Planlama, Peyzaj Yönetimi	Anketin birinci bölümünde 18 fotoğraf 6 parametre ile ikinci bölümde 112 fotoğraf 11 parametre ile 400 öğrenciye tarafından değerlendirilmiştir.
Ak, (2010)	Akçakoca Kıyı Bandı Örneğinde Görsel Kalitenin Belirlenmesi ve Değerlendirilmesi Üzerine Bir Araştırma	Peyzaj Tasarım, Peyzaj Yönetimi	42 fotoğraf belirlenen 4 parametre ile 10 uzmana, 34 fotoğraf belirlenen 5 parametre ile 100 kullanıcı tarafından değerlendirilmiştir.
Aklıbaşında, (2013)	Yahyalı İlçesi ve Yakın Çevresinin Peyzaj Potansiyelinin Sürdürülebilir Turizm ve Rekreasyonel Kullanımlar Yönünden Değerlendirilmesi	Peyzaj Planlama, Peyzaj Koruma, Peyzaj Yönetimi	5 ayrı peyzaj tipine yönelik uzmanlar yardımı ile seçilen 20 fotoğraf belirlenen 7 parametre ile 175 öğrenci tarafından değerlendirilmiştir.

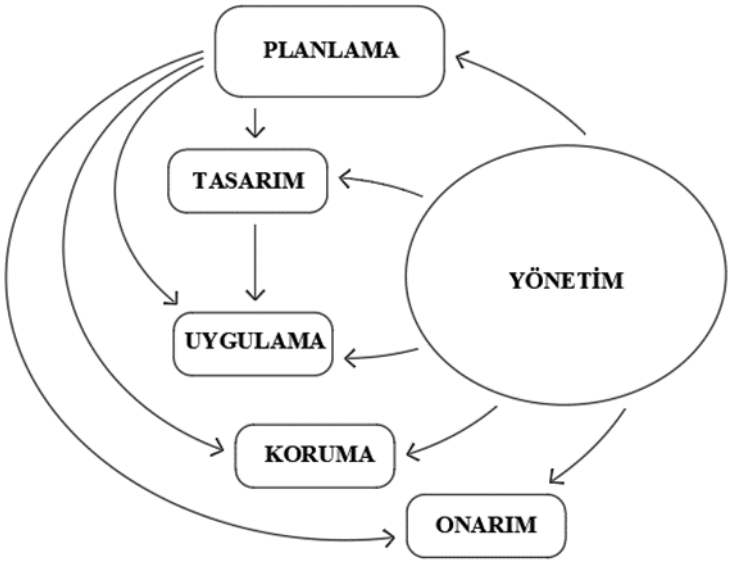
YAZAR	ARAŞTIRMA BAŞLIĞI	PEYZAJ MİMARLIĞI ARAŞTIRMA ALANI	ARAŞTIRMA YÖNTEMİ
Çetinkaya, (2015)	Yeniden İşlevlendirilen Endüstriyel Mekânların Görsel Algı Değerlendirmesi: İzmir Tarihi Havagazı Fabrikası	Peyzaj Tasarım, Peyzaj Koruma, Peyzaj Yönetimi	Öğrenci ve bu alanı görmüş olan 66 kişiye anket ve yerinde gözle yaparak belirlenen kent içi görsel algıda 3 parametre, dış ve iç mekanlarda görsel algıda 9 parametre ile değerlendirilmiştir.
Oktay, (2017)	Bitkisel Peyzaj Tasarımlarının Değerlendirilmesinde Estetik: Antalya Konyaaltı Bölgesi	Peyzaj Tasarım, Peyzaj Yönetimi	50 fotoğraf seçilmiş belirlenen 9 başlık ve 13 sıfat çifti ile 400 kullanıcı ve 51 uzman tarafından 4 farklı anket uygulanarak değerlendirildi.

Görsel kalite analizi, günümüzde farklı alan çalışmalarının bir parçası olan, giderek önem kazanan bir değerlendirme yöntemidir (Bulut, 2006) ve geniş bir çalışma alanına sahiptir (Demirkan, 2018). Görsel kalite analizi üzerine birçok araştırma yapılmıştır. Türkiye'de ki örneklerde; karayolu peyzajlarında (Özgüç, 1999; Karahan, 2003; Sezen, 2009; Sezen ve Yılmaz, 2010; Caf, 2014; Dere, 2017), kıyı peyzajlarında (Kalın, 2004; Ak, 2010; Gültürk, 2013; Gültürk ve Şişman, 2015; Ak ve Yılmaz, 2016; Yakan, 2018), sulak alanlarda (Aşur, 2017; Yazıcı, 2018), göl kıyılarında (Aşur ve Alphan, 2017; Özvan, 2020), milli parklarda (Acar ve Kurdoğlu, 2005; Acar ve ark., 2006; Düzgüneş ve Demirel, 2015; Sarı ve Karaşah, 2015), parklarda (Çakcı ve Çelem, 2009; Elinç ve Polat, 2012; Polat ve Önder, 2011; Elinç, 2011; Polat, 2012; Akten ve Çelik, 2013; Surat, 2017; Bogenç ve ark., 2018; Güngör ve Polat, 2018; Karahan ve Sezen, 2019; Yazıcı, 2019; Yazıcı ve Kiper, 2019; Aşur, 2019), kent meydanında (Acarlı ve Kiper, 2018), ekoturizm yönünden değerlendirmede (Önder ve Polat, 2004; Polat ve Önder, 2006; Sayın, 2019), turizm ve rekreasyon kullanımına yönelik (Güngör ve Arslan, 2003; Güngör ve Aslan, 2004; Bulut, 2006; Aklıbaşında, 2013; Adıgüzel, 2019), kentsel ve kırsal rekreasyon alanlarında (Kıroğlu,2007; Özhancı ve Yılmaz, 2011; Polat ve ark., 2011; Özgeriş, 2014; Özgeriş ve Karahan, 2015; Polat ve Akay, 2015; Tanış, 2019; Turgut, 2020), kırsal turizm planlamasında (Aklıbaşında ve Bulut, 2018), kırsal alanlarda (Düzgüneş ve Demirel, 2015), yol peyzajlarında (Kaplan ve Coşkun Hepcan, 2004), bitkisel çalışmalarda (Müderrisoğlu ve Eroğlu, 2006; Acar ve Ayhan Güneroğlu, 2009; Turgut ve ark., 2012; Ercan, 2014; Polat ve ark., 2015; Eroğlu ve Acar, 2018; Oktay ve Erdoğan, 2020; Aykun Dikmen, 2019; Sezen ve ark. 2019), tarihi çevrede (Bozhüyük, 2007; Tüfekçioğlu, 2008; Keleş ve ark., 2018; Yazıcı, 2019; Öztürk ve ark., 2018), orman peyzajlarında (Kiracıoğlu, 2007; Karaşah, 2017), kentsel kayalık habitatlarda (Acar ve Sakıcı, 2008), su manzaraları (Bulut ve ark., 2010; Bulut ve Yılmaz 2009), araştırma alanlarına yoğunlaşıldığı görülmektedir.

Türkiye'de görsel kalite analizin amaçları değerlendirildiğinde araştırmaların; planlama, tasarım, yönetim, koruma, onarım, uygulama konularına odaklandığı görülmektedir. Bu bağlamda araştırmalar;

- Çalışma alanlarının yeterli ve yetersiz yönleri belirlenmesi, güçlü ve zayıf yönlerinin ortaya koyulması,
- Kullanıcının gözünde alanın görsel varlığının belirlenmesi ve tercih edilebilirliğini sağlayan kriterlerin belirlenmesi, insanların alanı tercih düzeyleri ile ilişkilerinin incelenmesi,
- Belirli bir alan için tercihleri etkileyen belirli faktörleri ve fiziksel peyzaj bileşenlerin tanımlanması ve değerlendirilmesi,
- Alanların tercih edilebilme durumunun ve nedenlerin araştırılması ve tercih edilen/edilmeyen peyzajların analiz edilmesi
- Geçmişte ve günümüzde görsel peyzaj kalitesine ilişkin değişimin irdelenmesi,
- Uzmanların ve kullanıcı grupların arasındaki tercih farklarını irdeleyerek ve kullanıcı karakteristik, demografik özellikleri ile görsel peyzaj kalitesi arasındaki ilişkinin belirlenmesi,
- Planlama, tasarım, yönetim ve alan kullanımı konularına altlık oluşturacak bilgilerin elde edilmesi,

• Doğal, kültürel ve görsel değerlerin korunması ve geliştirilmesi, sürdürülebilirliğin sağlanması konularına odaklanılarak yürütülmüştür.

Şekil 2. Görsel kalite analizi üzerine peyzaj mimarlığı çalışma alanları diyagramı

Görsel peyzaj değerlendirmeleri, planlama, tasarım ve yönetim çalışmaları üzerinde etkilerini farklı çalışmalar önemle durmaktadır (Palmer ve Hoffman, 2001; Daniel, 2001; Scott, 2002; Meitner, 2004; Aytaş ve Uzun, 2015; Bozhüyük, 2007; Gobster ve ark., 2007; Fuente De Val. ve ark., 2006; Kaplan ve Coşkun Hepcan, 2004; Ak, 2010; Aytaş ve Uzun, 2015). Aynı zamanda koruma, onarım ve uygulamanın yapılmasına yardımcı olacak öneriler sunulmaktadır (Özvan ve Bostan, 2019; Aşur ve Alphan, 2018). Peyzaj alanlarında yapılan çalışmalarda planlama, tasarım, uygulama, koruma, onarım ve yönetim basamakları biriyle bağlantılıdır. Birinde gerçekleşen sorun diğer basamakları da etkilemektedir. örsel kalite analizi ile ilgili yapılan çalışmalar bu basamaktan birini ya da birkaçını birden içermektedir.

Peyzaj mimarlığı çalışma alanı makale ve derleme çalışmalarında peyzaj yönetimi alanında daha çok çalışma yapıldığı, ikinci olarak peyzaj planlama, üçün olarak peyzaj tasarımı alanında yapıldığı; yüksek lisans tezlerinde peyzaj yönetimi alanında daha çok çalışma yapıldığı, ikinci olarak peyzaj planlama alanında, üçüncü olarak peyzaj tasarımı alanında yapıldığı; doktora tezlerinde peyzaj yönetimi alanında daha çok çalışma yapıldığı, ikinci olarak peyzaj planlama ve peyzaj tasarım alanlarında yapıldığı görülmektedir. Görsel kalite üzerine derleme çalışmalarını incelendiğinde yönetimin tüm çalışmaları kapsadığı ve ikinci olarak peyzaj planlama basamağı üzerine araştırma yapıldığı belirlenmiştir. Makale – derleme ve tezler incelendiğinde en çok peyzaj yönetim alanını kapsayan çalışma yapıldığı, ikinci sırada peyzaj planlama, üçüncü sırada peyzaj tasarım alanlarını içerdiği görülmektedir.

Doktora tezlerinde uzman ve katılımcı grubun, makaleler ve yüksek lisans tezlerinde katılımcı grubun birinci sırada tercih edildiği, çalışmaların geneline bakıldığında birinci sırada katılımcı grubun, ikinci sırada uzman ve katılımcı grubun, üçüncü sırada uzman grubun tercih edildiği görülmektedir. Çalışmaların genelinde araştırma materyali olarak ise birinci sırada fotoğraf, ikinci sırada harita, üçüncü sırada yerinde gözlem tercih edilmektedir.

Tablo 4. Görsel Kalite Analizi Yapılan Çalışmaların Genel Değerlendirmesi

GÖRSEL KALİTE ÜZERİNE YAPILAN ÇALIŞMALARDA		MAKALE-DERLEME	YÜKSEK LİSANS TEZİ	DOKTORA TEZİ	TOPLAM
Peyzaj Mimarlığı Araştırma Alanı	Peyzaj Planlama	61	22	7	90
	Peyzaj Tasarım	36	15	6	57
	Peyzaj Koruma	24	4	4	32
	Peyzaj Onarım	3	1	-	4
	Peyzaj Uygulama	11	1	-	12
	Peyzaj Yönetim	85	34	12	131
Grup	Uzman	21	6	-	27
	Katılımcı	31	15	4	50
	Uzman ve Katılımcı	28	13	8	49
	Derleme Çalışması	5	-	-	5
Araştırma Materyali	Dia	1	-	1	2
	Fotoğraf	70	32	10	112
	Yerinde Gözlem	9	-	1	10
	Harita	7	4	-	11
	Senaryo (Tasarı Görüntü)	2	6	2	8
	Derleme Çalışması	5	-	-	5

Türkiye'de yapılan çalışmalar incelendiğinde; yerinde gözlem, haritalar ve alanı temsil eden fotoğraflar kullanılarak, araştırmanın yapısına göre uzman ve/ya da katılımcı grup ile yürütülen anket çalışmalarının verileri ile değerlendirilen nesnel ve/algısal parametrelerin aldığı puanların istatistiksel değerlendirilmeleri ile peyzajın görsel kalite analiz edildiği görülmektedir.

SONUÇLAR:

Avrupa Peyzaj Sözleşmesine göre peyzaj, insanlar tarafından algılandığı şekliyle, karakteri doğal ve / veya insani unsurların eyleminin ve etkileşiminin sonucu olan bir alandır (APS, 2003). Bu tanıma göre peyzajı algılamanın en güvenilir yöntemlerinde biri de görsel kalite analizidir. Bu analiz ile elde edilen sonuçlar çeşitli ölçeklerde, planlama, tasarım, yönetim, koruma, onarım, uygulama çalışmalarına yansımaktadır.

Araştırmada, Türkiye'de yürütülen peyzaj araştırmalarında peyzaj kalite analizinin gelişimi değerlendirilmiştir. Türkiye'de 1999-2021 yılları arasındaki makaleler, 2005-2021 yılları arasındaki yüksek lisans tezleri ve 1999-2021 yılları arasındaki doktora tezleri, görsel kalite analizi araştırmalarının 1999'lu yıllarda başladığını ortaya koymaktadır.

Görsel kalite analizi çalışmalarının peyzaj araştırmalarına yansımasının temel amaçları;

- Peyzajı tanımlaması,
- Araştırma konusunu desteklemesi,
- Araştırma yöntemlerine destek olan bir araştırma yöntemi olması,
- Araştırma bulgularından elde edilen verilerin çok boyutlu sunulması,
- Peyzaj Mimarlığı araştırmalarına veri tabanı olarak destek sunmasıdır.

Bütün bu veriler değerlendirildiğinde, Türkiye'de, GKA (Gürsel Kalite Analizi) peyzaj planlamaya odaklanan çalışmalarda, peyzaj karakter analizi çalışmalarında vb., tasarım, onarım, uygulama, yönetim ve koruma çalışmalarında, peyzajı tanımlayan, boyutları ile farklı ölçeklerde değerlendiren bir yöntem olarak ele alınmalıdır. Peyzaj Mimarlığında, planlamadan yönetime uzanan farklı ölçekteki çalışmalarda, peyzajı geliştirmeye, doğal ve kültürel peyzajları korumaya odaklanan bir veri tabanı olarak değerlendirilmelidir.

Etik Standart ile Uyumluluk

Çıkar Çatışması: Yazar herhangi bir çıkar çatışmasının olmadığını beyan eder.

Etik Kurul İzni: Bu çalışma için etik kurul iznine gerek yoktur.

Finansal Destek: Yoktur

KAYNAKLAR:

Acar, C. ve Ayhan Güneroğlu, N. (2009). Trabzon Kentindeki Çizgisel Bitki Kompozisyonlarının Tür Çeşitliliği ile İşlevsel ve Görsel Değerleri Üzerine Bir Araştırma. Ekoloji, 18(72), 65-73.

Acar, C. ve Kurdoğlu, B. C. (2005). Kaçkar Dağları Milli Parkında Görsel Kalite Değerlendirmesi. Korunan Doğal Alanlar Sempozyumu, 219-226.

Acar, C., Kurdoglu, B. C., Kurdoglu, O. ve Acar, H. (2006). Public Preferences for Visual Quality and Management in the Kaçkar Mountains National Park (Turkey). International Journal of Sustainable Development & World Ecology, 13(6), 499-512.

Acar, C. ve Sakıcı, Ç. (2008). Assessing Landscape Perception of Urban Rocky Habitats. Building and Environment, 43(6), 1153-1170.

Acar, H., Eroğlu, E. ve Acar, C. (2013). Landscape Values of Rocky Habitats in Urban and Semi-Urban Context of Turkey: a Study of Tokat City. Journal of Food, Agriculture and Environment, 11(2), 1200-1211.

Acarlı, B. ve Kiper, T. (2018). Kent Meydanlarının Geçmiş ve Günümüz Görüntülerinin Görsel Peyzaj Kalitesinin Saptanması: İstanbul İli Taksim Meydanı Örneği. İnönü Üniversitesi Sanat ve Tasarım Dergisi, 8(17), 15-31.

Adıgüzel, E. (2019). Bursa İli Gölbaşı Gölet'inde Rekreasyonel ve Turistik Alanların Görsel Peyzaj Kalitesi Yönünden Değerlendirilerek Rekreasyonel ve Turistik Etkinliklerin Belirlenmesi. Bursa Uludağ Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Bursa.

Ak, M. K. (2010). Akçakoca Kıyı Bandı Örneğinde Görsel Kalitenin Belirlenmesi ve Değerlendirilmesi Üzerine Bir Araştırma. Ankara Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı, Doktora Tezi, Ankara.

Ak, M. K. (2013). Visual Quality Assessment Methods in Landscape Architecture Studies. In Advances in Landscape Architecture. Intechopen, Chapter 11, 279-290.

Ak, M. K. ve Kaya, S. (2016). Düzce Üniversitesi Yerleşkesi Örneğinde Çim Alanların Görsel Algı Değerlendirmesi. Düzce Üniversitesi Orman Fakültesi Ormancılık Dergisi, 12(2), 231-240.

Ak, M. K. ve Yılmaz, O. (2016). The Visual Quality Assessment of Urban Coastline Landscapes: a Case Study of Akçakoca City (Turkey). Biological Diversity and Conservation, 9(2), 180-187.

Ak, T. (2005). Kentsel Dış Mekânlar Bağlamında Çanakkale Saat Kulesi ve Çevresine Yönelik Bir Görsel Analiz Çalışması. Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Peyzaj Mimarlığı Ana Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Çanakkale.

Aklıbaşında, M. (2013). Yahyalı İlçesi ve Yakın Çevresinin Peyzaj Potansiyelinin Sürdürülebilir Turizm ve Rekreasyonel Kullanımlar Yönünden Değerlendirilmesi. Atatürk Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Peyzaj Mimarlığı Ana Bilim Dalı, Doktora Tezi, Erzurum.

Aklıbaşında, M. ve Bulut, Y. (2018). Kırsal Turizm Planlamasında Farklı Peyzaj Tiplerinin Görsel Kalite Yönünden Değerlendirilmesi. Akademik Ziraat Dergisi, 7(1), 93-100.

Akpınar, N., Çelem, H., 2000. Madencilik sonrası peyzaj onarımında alan kullanım planlamasına yönelik bir yöntem: En yüksek değerler haritası yaklaşımı. Peyzaj Mimarlığı Kongresi, 19-21 Ekim 2000, Ankara, s. 383- 39.

Aksakal, B. (2019). Erzurum Havalimanı-Palandöken Kayak Merkezi Yol Güzergahının Kış Mevsimi Açısından Görsel Kalite Analizinin Değerlendirilmesi. Atatürk Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Peyzaj Mimarlığı Ana Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Erzurum.

Akten, M. ve Çelik, M. (2013). Evaluation of Visual Landscape Perception for Incilipinar and Adalet Park Cases. Journal of Food, Agriculture & Environment, 11(2), 1532-1538.

Arı, Y. (2005). Amerikan Kültürel Coğrafyasında Peyzaj Kavramı. Doğu Coğrafya Dergisi, 10(13), 311-339.

Arriaza, M., Cañas-Ortega, J. F., Cañas-Madueño, J. A. ve Ruiz-Aviles, P. (2004). Assessing the Visual Quality of Rural Landscapes. Landscape and Urban Planning, 69(1), 115-125.

Arthur, L. Ve Boster, R. (1976). Measuring Scenic Beauty: a Selected Bibliography, Usda Forest Service General Technical Report Rm-25.

Aşur F. (2017). Van Kenti Yakın Çevresi Kıyı Alanı Örneğinde Sulak Alanlar ve Görsel Peyzaj Kalite Değerlendirmesi. Türk Tarım ve Doğa Bilimleri Dergisi, 4(4), 506-515.

Aşur F. ve Alphan, H. (2017). Van Gölü Güney Kıyı Alanlarında Yerleşim Alan Kullanım Değerlendirmesi ve Görsel Analiz Yaklaşımları. Journal of the Institute of Science And Technology, 7(4), 223-233.

Aşur F. ve Alphan, H. (2018). Görsel Peyzaj Kalite Değerlendirmesi ve Alan Kullanım Planlamasına Olan Etkileri. Yüzüncü Yıl Üniversitesi Tarım Bilimleri Dergisi, 28(1), 117-125.

Aşur, F. (2019). Van Kenti Dönüşen Peyzaj Örneğinde İpekyolu ve Milli Egemenlik Parklarının Mevcut Durum Analizleri. Türk Tarım ve Doğa Bilimleri Dergisi, 6(3), 566-578.

Aşur, F., Deniz Sevimli, S. ve Yazıcı, K. (2020). Visual Preferences Assessment of Landscape Character Types Using Data Mining Methods (Apriori Algorithm): The Case of Altınsaç and Inkoy (Van/Turkey). Journal of Agricultural Science and Technology, 22(1), 247-260.

Avcıbaşı Korkma, Z. (2013). Kent Ormanlarında Estetik Potansiyelin Belirlenmesi (İstanbul, Emirgan Korusu Örneği). İstanbul Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul.

Aykun Dikmen, B. (2019). Erzurum Kentsel Açık Yeşil Alanlarında Meyve Ağaçlarının Kullanımı ve Kente Sağladığı Görsel Kalite Etkisi. Atatürk Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Peyzaj Mimarlığı Ana Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Erzurum.

Aytaş, İ. ve Uzun, S. (2015). Düzce Kent Merkezindeki Yaya Alanlarının Görsel Peyzaj Kalitesinin Belirlenmesi. İstanbul Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi, 65(1), 11-29.

Benliay, A. ve Altuntaş, A. (2019). Visual Landscape Assessment with the Use of Cloud Vision Apı: Antalya Case. Uluslararası Peyzaj Mimarlığı Araştırmaları Dergisi, E-Issn: 2602-4322, 3(1), 07-14.

Benliay, A., Soydan, O. ve Kayku, M. (2015). Aspendos-Sillyon-Perge Bisiklet Güzergahı Örneğinde Peyzaj Görsel Kalitesi ve Peyzaj Özelliklerinin Değerlendirilmesi. Artium, 3(1), 48-64.

Bogenç, Ç., Bekçi, B. ve Üçok, M. (2018). Kent Parklarında Sosyalleşme Mekânlarında Ki Görsel Kalite Değerlendirmesi; Rize Sahil Parkı Örneği. In Proceedings of European Conference on Science, Art & Culture (Ecsac-2018), Antalya, 381-386.

Bozhüyük, Z. R. (2007). Erzurum Kent Merkezindeki Bazı Tarihi Yapı ve Çevreleri Üzerine Görsel Etki Değerlendirmesi. Atatürk Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Peyzaj Mimarlığı Ana Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Erzurum.

Bulut, Z. (2006). Kemaliye (Erzincan) İlçesi ve Yakın Çevresinin Alternatif Turizm Kapsamında Rekreasyonel Turizm Potansiyelinin Belirlenmesi. Atatürk Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Peyzaj Mimarlığı Ana Bilim Dalı, Doktora Tezi, Erzurum.

Bulut, Z. ve Acar, C. (2010). Peyzajda neden 'görsel kalite analizi'yaparız?. Artvin Çoruh Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi, 10(2), 19-29.

Bulut, Z. ve Yılmaz, H. (2008). Determination of Landscape Beauties Through Visual Quality Assessment Method: A Case Study for Kemaliye (Erzincan/Turkey). Environmental Monitoring and Assessment, 141(1), 121-129.

Bulut, Z. ve Yılmaz, H. (2009). Determination of Waterscape Beauties Through Visual Quality Assessment Method. Environmental Monitoring and Assessment, 154(1), 459-468.

Bulut, Z., Karahan, F. ve Sezen, I. (2010). Determining Visual Beauties of Natural Waterscapes: A Case Study for Tortum Valley (Erzurum/Turkey). Scientific Research And Essays, 5(2), 170-182.

Caf, A. (2014). Bingöl-Erzurum Karayolu Güzergâhının Görsel Kalite Analizi. Atatürk Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tez, Erzurum.

Cengiz Gökçe, G. Ve Açıksöz, S. (2015). Kültürel Peyzaj Bileşenleri ve Turizm İlişkisinde Görsel Peyzaj Analizi: Nallıhan-Beydili Köyü Örneği. I. Eurasia International Tourism Congress: Current Issues, Trends, and Indicators (Eıtoc-2015), 409-419.

Cengiz, T. (2014). Visual Quality Method in Assessing Landscape Characteristics: Case Study of Bozcaada İsland. Journal of Coastal Research, 30(2), 319-327.

Coşkun, S., Yıldız, Ö. ve Yazıcı, A., (2010). Psikiyatrik Rehabilitasyonda Fotoğrafın Kullanımı. Psikiyatri Hemşireliği Dergisi, 1 (3), 121-127.

Craik, K.H. (1968). The Comprehension of the Everyday Physieal Environment. Journal of the. American Institute of Planners. 34:29-37.

Çağlayan Kaptanoğlu, A. (2006). Peyzaj Değerlendirmesinde Görsel Canlandırma Tekniklerinin Kullanıcı Tercihlerine Etkileri. İstanbul Üniversitesi, Peyzaj Mimarlığı Ana Bilim Dalı, Doktora Tezi, İstanbul.

Çakcı, I. (2007). Peyzaj Planlama Çalışmalarında Görsel Peyzaj Değerlendirmesine Yönelik Bir Yöntem Araştırması. Ankara Üniversitesi. Fen Bilimleri Enstitüsü, Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı, Doktora Tezi, Ankara.

Çakcı, I. ve Çelem, H. (2009). Kent Parklarında Görsel Peyzaj Algısının Değerlendirilmesi. Journal of Agricultural Sciences, 15(01), 88-95.

Çankal, Ş. D. (2016). Orman Alanlarındaki Yolların Görsel Kalite Açısından Değerlendirilmesi. Bursa Teknik Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Orman Ürünleri Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Bursa.

Çelik, D. ve Açıksöz, S. (2016). Visual Landscape Analysis in Planning Process: the Case of Amasra. Oxidation Communications, 39, 3562-3578.

Çetinkaya, Ç. (2015). Yeniden İşlevlendirilen Endüstriyel Mekânların Görsel Algı Değerlendirmesi: İzmir Tarihi Havagazı Fabrikası. Ege Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı, Doktora Tezi, İzmir.

Çorbacı, Ö. L. ve Oğuztürk, T. (2019). Evaluation of Amasra's Visual Landscape Quality in Terms of Natural, Historical, and Cultural Values. New Approaches To Spatial Planning and Design. 1st Ed. Berlin, Germany: Peter Lang, 379-396.

Danıel, T.C. ve Boster, R.S. (1976): Measuring Landscape Esthetics: the Scenic Beauty Estimation Method, Usda Forest Service Research Paper Rm- 167, Rocky Mountain Forest and Range Experiment Station Forest Service U.S. Department of Agriculture.

Daniel, T. (2001). Whither Scenic Beauty? Visual Landscape Quality Assessment İn The 21st Century. Landsc. Urban Plann. 56, 267–281.

Daniel, T. C. ve Vining, J. (1983). Methodological İssues in The Assessment of Landscape Quality. In I. Altman & J. F.Wohlwill, (Eds), Human Behaviour and Environment, Vol. 6: Behaviour and the Natural Environment. New York: Plenum Press, 39-84.

Demirci Küni, E. (2010). Atatürk Üniversitesi Yerleşkesinin Görsel Kalite Yönünden Değerlendirilmesi. Atatürk Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Erzurum.

Demirkan, G. Ç. (2018). Visual Landscape Quality Assessment and Reflection on Urban Areas. Science, Ecology and Engineering Research in The Globalizing World, 127.

Dere, E. E. (2017). Peyzaj Görsel Analizi ve Değerlendirilmesi: Tem Otoyol Örneği. Namık Kemal Üniversitesi. Fen Bilimleri Enstitüsü, Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Tekirdağ.

Dinçer, A. A. (2011). Görsel Peyzaj Kalitesinin 'Biçimsel Estetik Değerlendirme Yaklaşımı 'İle İrdelenmesi Üzerine Bir Araştırma. Ankara Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Ankara.

Döner, S. (2015). Kentsel Alanlarda Kullanılan Su Öğelerinin Görsel Kalite Değerlendirmesi. Yüksek Lisans Tezi, Düzce Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı, Düzce.

Düzgüneş, E. ve Demirel, Ö. (2015). Evaluation of Rural Areas in Terms of Landscape Quality: Salacik Village (Trabzon/Turkey) Example. Environmental Monitoring and Assessment, 187(6), 1-9.

Düzgüneş, E. Ve Demirel, Ö. (2015). Milli Parklarda Doğal ve Kültürel Kaynak Değerlerinin Görsel Peyzaj Kalite Yönünden Değerlendirilmesi. İnönü Üniversitesi Sanat ve Tasarım Dergisi, 5(12), 13-23.

Elinç, H. (2011). Görsel Kalite Değerlendirmesi Yöntemi ile Antalya İli Alanya İlçesindeki Abdurrahman Alaettinoğlu ve Alanya Belediye Başkanları Kent Parklarının İrdelenmesi. Selçuk Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Konya.

Elinç, H. ve Polat, A. T. (2012). Evaluation of Urban Park in Alanya County with Visual Quality Assessment Method Antalya/Turkey. International Journal of Natural & Engineering Sciences, 6(2), 71-78.

Eminağaoğlu, Z. ve Surat, H. (2019). İstinat Duvarlarının Kent Kimlik Ögesi Olarak Değerlendirilmesi-Artvin Örneği. Planlama Dergisi, 29(3), 288–298.

Ercan, G. (2014). Sorbus Domestica L.'Nin Görsel Kalitesinin Saptanması ve Bartın Kenti Örneğinde Kullanımının Yaygınlaştırılması Amacıyla Generatif Üretimi. Bartın Üniversitesi, Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Bartın.

Erdönmez, İ. M. Ö. (2005). İstanbul'daki Korunan Alanlarda Rekreasyonel Kullanımların Görsel Etkileri: Polonezköy Tabiat Parkı Örneği. Korunan Doğal Alanlar Sempozyumu, 449-456.

Eroğlu, E. ve Acar, C. (2018). A Visual Assessment of Roadside Poplar Plantings in Turkey. Journal of Agricultural Sciences, 24(2), 185-198.

Eroğlu, E. ve Başaran, N. (2017). İç Mekân Dikey Bahçe Bitki Kompozisyonlarının Görsel Peyzaj Kalitesinin Değerlendirilmesi. Düzce Üniversitesi Orman Fakültesi Ormancılık Dergisi, 13(2), 32-49.

Eroğlu, E. ve Özdede, S. (2014). Visual Effects of Vertical Gardens in Landscape Designs: A Case Study of Düzce University Campus. Peer Reviewed Proceedings of Digital Landscape Architecture, 7, 413-418.

Fuante De Val, G.D.L.F., Atauri, J.A. ve De Lucio, J.V. (2006). Relationship Between Landscape Visual Attributes and Spatial Pattern İndices: A Test Study in Mediterranean-Climate Landscapes. Landscape and Urban Planning. 77(4), 393-407.

Gobster, P. H., Nassauer, J. I., Daniel, T.C. ve Fry, G. (2007) The Shared Landscape: What Does Aesthetics Have to Do With Ecology? Landscape Ecology, 22(7), 959-972.

Gökalp, D. D. ve Yazgan, M. E. (2013). Kırsal Peyzaj Planlamada Agroturizm ve Agriturizm. Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi, 2013(1), 25-29.

Gültürk, P. (2013). Tekirdağ Kent Merkezi Kıyı Şeridinin Görsel Peyzaj Kalitesi Yönünden Değerlendirilmesi. Namık Kemal Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Tekirdağ.

Gültürk, P. ve Şişman, E. E. (2015). Tekirdağ Kent Merkezi Kıyı Şeridinin Görsel Peyzaj Kalitesi Yönünden Değerlendirilmesi ve Mekân Tercihine Etkisi. Adnan Menderes Üniversitesi Ziraat Fakültesi Dergisi, 12(1), 81-89.

Güneroğlu, N. (2017). Akarsu Rehabilitasyonunun Peyzaj Kalitesi Üzerindeki Etkileri. Artvin Çoruh Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi, 18(1), 10-20.

Güngör, S. ve Arslan, M. (2003). Beyşehir İlçesi ve Yakın Çevresi Turizm ve Rekreasyon Kullanımına Yönelik Peyzaj Potansiyelinin Saptanması Üzerine Bir Araştırma. Selçuk Journal Of Agriculture And Food Sciences, 17(32), 64-73.

Güngör, S. ve Arslan, M. (2004). Turizm ve Rekreasyon Stratejileri için Swot Analizi, Görsel Kalite Değerlendirmesi, Turizm Tesislerinin Beğenilirliği ve Turizm Tesisleri Durum Analizi Uygulaması: Beyşehir İlçesi Örneği. Selcuk Journal of Agriculture and Food Sciences, 18(33), 68-72.

Güngör, S. ve Polat, A. T. (2018). Relationship Between Visual Quality and Landscape Characteristics in Urban Parks. Journal of Environmental Protection and Ecology, 19(2), 939-948.

Gürbüz, K. (2021). Farklı Peyzaj Tasarımları ile Erzurum Kenti Köprülü Kavşaklarının Görsel Kalitesinin Artırılması Senaryoları. Atatürk Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Peyzaj Mimarlığı Ana Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Erzurum.

Habron D. (1998). Visual Perception of Wild Land in Scotland. Landscape and Urban Planning 42, 45-56.

Hacıalioğlu, A., Eroğlu, E. ve Kahveci, H. (2019). Farklı Arazi Örtüsüne Bağlı Peyzaj Bileşenlerinin Görsel Değerlendirilmesi: Yuvacık Baraj Havzası Örneği. Düzce Üniversitesi Orman Fakültesi Ormancılık Dergisi, 15(2), 59-77.

Hardal, S. (2011). Açık Alanlarda Görsel Kalite Değerlendirilmesi Üzerine Bir Araştırma: Yıldız Korusu Örneği. İstanbul Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul.

Irmak, M. A. (2008). Erzurum İli ve Yakın Çevresinin Flora Turizmi Potansiyeli Açısından Değerlendirilmesi. Atatürk Üniversitesi, Fen bilimleri Enstitüsü, Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı, Doktora Tezi, Erzurum.

Irmak, M. A. ve Yılmaz, H. (2010). Farklı Peyzaj Karakter Alanlarına Göre Doğal ve Kültürel Kaynak Değerlerinin Görsel Analizi: Erzurum Örneği. GOÜ, Ziraat Fakültesi Dergisi, 27(2), 45-55

Kalın, A. (2004). Çevre Tercih ve Değerlendirmesinde Görsel Kalitenin Belirlenmesi ve Geliştirilmesi: Trabzon Sahil Bandı Örneği. Karadeniz Teknik Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Peyzaj Mimarlığı Ana Bilim Dalı, Doktora Tezi, Trabzon.

Kaplan, A. ve Coşkun Hepcan, Ç. (2004). Ege Üniversitesi Kampüsü 'Sevgi Yolu'nun Görsel (Etki) Değerlendirme Çalışması. Ege Üniversitesi Ziraat Fakültesi Dergisi, 41(1).

Kaplan, A., Taşkın, T. ve Önenç, A. (2006). Assessing the Visual Quality of Rural and Urban-Fringed Landscapes Surrounding Livestock Farms. Biosystems Engineering, 95(3), 437-448.

Kaplan, R. Kaplan, S. ve Ryan Rl. (1998). With People in Mind: Design and Management of Everyday Nature. Washington Abd: Island Press.

Kaplan, S., Kaplan, R. ve Wendt, J.S. (1972). Rated Preferenee and Eomplexity for Natural and Urban Visual Material. Perception and Psyclıoplıyics. 12 (4): 354-356.

Karahan, A. ve Sezen, İ. (2019). Erzurum Kentindeki Bazı Önemli Parkların Peyzaj Kalite Göstergelerinin Değerlendirilmesi. Nevşehir Bilim ve Teknoloji Dergisi, 8(Enar Özel Sayı), 54-63.

Karahan, F. (2003). Erzurum-Rize Karayolu Koridoru Peyzaj Planlaması ve Manzara Yolu Olarak Kullanıma Sunulma Olanakları. Atatürk Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Peyzaj Mimarlığı Ana Bilim Dalı, Doktora Tezi, Erzurum.

Karaşah, B. (2017). A Visual Landscape Assessment of Forest Roads:'Case of Kafkasör-Mersivan Route, Artvin'. Kastamonu University Journal of Forestry Faculty, 17(3), 404-413.

Kaya, S., Başar, H., Can, T ve Müderrisoğlu, H. (2016). Düzce Üniversitesi Konuralp Yerleşkesinde Görsel Peyzaj Kalitesinin Değerlendirilmesi. Düzce Üniversitesi Orman Fakültesi Ormancılık Dergisi, 12(2), 123-142.

Keleş, E., Atik, D. ve Bayrak, G. (2018). Visual Landscape Quality Assessment in Historical Cultural Landscape Areas. European Journal of Sustainable Development, 7(3), 287-300.

Kendirci, G. (2019). Duvarların Görsel Kalitesinin Artırılması Üzerine Bir Araştırma: İzmit Örneği. Kastamonu Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Peyzaj Mimarlığı Ana Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Kastamonu.

Kıroğlu, E. (2007). Erzurum Kenti ve Yakın Çevresindeki Bazı Rekreasyon Alanlarının Görsel Peyzaj Kalitesi Yönünden Değerlendirilmesi. Atatürk Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Peyzaj Mimarlığı Ana Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Erzurum.

Kiper, T., Korkut, A. ve Üstün Topal, T. (2017). Görsel Peyzaj Kalite Değerlendirmesi: Kıyıköy Örneği. Ksü Doğa Bilimleri Dergisi, 20(3), 258-269.

Kiracıoğlu, Ö. (2007). Orman Alanlarındaki Görsel Kalitenin Tahmini: Çeşmealtı Ormanları Örneği. Süleyman Demirel Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Orman Mühendisliği Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Isparta.

Koçak, A. (2018). Kırsal Alandaki Yapılaşmaların Görsel Kalite Değerlendirmesi Açısından İrdelenmesi: İstanbul Belgrad Ormanı Örneği. İstanbul Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Peyzaj Mimarlığı Ana Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul.

Konseyi, A. (2000). AK Peyzaj Sözleşmesi. https://www.peyzaj.org.tr/mevzuat/mevzuat_detay.php?kod=159. (Erişim Tarihi: 01.07.2021)

Laurie, I.C. (1975). Aesthetic Factors in Visual Evaluation. in: Zube, E.N., Brush, R.O., Fabos, J.G. (Eds.), Landscape Assessment: Values, Perceptions and Resources. Dowden Hutchinson and Ross, Stroudsburg, 102–117.

Litton, R.B. (1968). Forest Landscape Deseription and Invenrories: Abasis for Land Planning and Design. Usda Forest Service Research Paper 49, Berkeley, Calif: Pacific Soutwest Forest and Range Experiment Station.

Lothian, A. (1999). Landscape and the Philosophy of Aesthetics: Is Landscape Quality Inherent in the Landscape Or in the Eye of The Beholder?. Landscape and Urban Planning, 44(4), 177-198.

Lynch, K. (1960). The İmage of the City (Vol. 11). Mıt Press.

McHarg, I. (1969). Design with Nature. Toronto: John Wiley & Sons, Inc.

Meinig DW (1979) Introduction, in: D. W. Meinig (Editor), the Interpretation of Ordinary Landscapes, Geographical Essays, Oxford University Press, USA, pp. 1-7.

Meitner, Michael J. (2004)."Scenic Beauty of River Views in the Grand Canyon: Relating Perceptual Judgments to Locations." Landscape and Urban Planning, 68(1), 3-13.

Müderrisoğlu, H. ve Eroğlu, E. (2006). Bazı İbreli Ağaçların Kar Yükü Altında Görsel Algılanmasındaki Farklılıklar. Turkish Journal of Forestry, 7(1), 136-146.

Nasar Jl (1992) Visual Preferences in Urban Street Scenes a Crosscultural Comparison Between Japan and The United States. Environmental Aesthetics: Theory, Research, Applications. Editör: Nasar J. Cambridge: Cambridge University Press, 260-274.

Ode, A. K. ve Fry, G. L. A. (2002). Visual Aspects in Urbanmwoodland Management. Urban Forestry & Urban Greening, 1, 15–24.

Oktay, H. (2017). Bitkisel Peyzaj Tasarımlarının Değerlendirilmesinde Estetik: Antalya Konyaaltı Bölgesi. Akdeniz Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı, Doktora Tezi, Antalya.

Oktay, H. ve Erdoğan, R. (2020). Bitkisel Tasarımların Formal (Biçimsel) Estetik Model Bağlamında Değerlendirilmesi: Antalya Konyaaltı Bölgesi. Mediterranean Agricultural Sciences, 33(1), 51-57.

Ögçe, H., Müderrisoğlu, H. ve Uzun, S. (2020). Visual İmpact Assessment of The Istanbul Land-Wall. Indoor and Built Environment, 29(10), 1359-1373.

Önder, S. ve Polat, A. T. (2004). Konya İli Karapınar İlçesi'nin Ekoturizm Yönünden Görsel Kalite Değerlendirmesi ve Swot Analizi. Selcuk Journal Of Agriculture and Food Sciences, 18(33), 80-86.

Özdemir, H.G., (2012). Değişik Açık ve Yeşil Alanlarda Bitkisel Tasarım Yönünden Güvenilirlik Faktörünün Analizi, Atatürk Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Erzurum.

Özgeriş, M. (2014). Tortum ve Uzundere'deki Rekreasyonel Tesislerin Görsel Kalite Analizi. Atatürk Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Erzurum.

Özgeriş, M. ve Karahan, F. (2015). Rekreasyonel Tesislerde Görsel Kalite Değerlendirmesi Üzerine Bir Araştırma: Tortum ve Uzundere (Erzurum) Örneği. Artvin Çoruh Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi, 16(1), 40-49.

Özgüç Erdönmez, İ. M. ve Çağlayan Kaptanoğlu, A. Y. (2007). Peyzaj Estetiği ve Görsel Kalite Değerlendirmesi. Journal of The Faculty of Forestry Istanbul University, 58(1), 39-51.

Özgüç, İ. M. (1999). Tem Hadımköy-Kınalı Arası Peyzaj Planlaması Üzerinde Görsel Araştırmalar. Journal of The Faculty of Forestry Istanbul University, 49(2), 115-132.

Özgüç, İ. M. (1999). Tem Hadımköy–Kınalı Arası Peyzaj Planlaması Üzerinde Görsel Araştırmalar. İstanbul Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Peyzaj Mimarlığı Ana Bilim Dalı, Doktora Tezi, İstanbul.

Özhancı, E. (2018). Yürüyüş Güzergâhlarında Mekânsal-Görsel Niteliklerin Algı ve Aktivite Üzerindeki Etkileri; Nevşehir Örneği. Bartın Orman Fakültesi Dergisi, 20(1), 32-42.

Özhancı, E. ve Yılmaz, H. (2011). Rekreasyon Alanlarının Görsel Peyzaj Kalitesi Yönünden Değerlendirilmesi; Erzurum Örneği. Iğdır Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Dergisi, 1(2), 67-76.

Özhancı, E. ve Yılmaz, H. (2013). Değişik Peyzaj Karakterleri Barındıran Dağların, Foto Safari Amaçlı Görsel Peyzaj Analizi. Atatürk Üniversitesi Ziraat Fakültesi Dergisi, 44(1), 83-89.

Özhancı, E. ve Yılmaz, H. (2017). Görsel Peyzaj Kalite Değerlendirmelerinde Kalite Göstergelerinin Mekansal Yansımaları. Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 31(43), 157-173.

Özkan, U. Y. (2014). Assessment of Visual Landscape Quality Using Ikonos İmagery. Environmental Monitoring and Assessment, 186(7), 4067-4080.

Öztürk, S., Işınkaralar, Ö. ve Ayan, E. (2018). Visibility Analysis in Historical Environments: the case of Kastamonu Castle and its Surrounding. Journal of Current Researches on Social Sciences, 8 (4), 405-412.

Özvan, H. (2020). Van Gölü Doğu Kıyı Alanlarının Görsel Peyzaj Kalitesi Açısından Değerlendirilmesi. Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Van

Özvan, H. ve Bostan, P. (2019). Çeşitli Yöntemlerin Karşılaştırılması ile Görsel Estetik Kalite Değerlendirilmesi. Yüzüncü Yıl Üniversitesi Tarım Bilimleri Dergisi, 29(1), 159-167.

Palmer, J.R. ve Hoffman, E. (2001). Rating Reliability and Representation Validity in Scenic Landscape Assessments. Landscape and Urban Planning. 54, 149-161.

Peron, E., Purcell, A.T., Staats, H.J., Falcher, S. ve Lamb, R.J. (1998). Models of Preference for Outdoor Scenes: Some Experimental Evidence. Environment & Behavior, 330(3),261-305.

Polat, A. T. (2012). Kent Parklarında Görsel Kalite ve Doğallık Derecesi Arasındaki İlişkilerin Belirlenmesi. Journal of The Institute of Science And Technology, 2(3), 85-92.

Polat, A. T. ve Akay, A. (2015). Relationships Between the Visual Preferences of Urban Recreation Area Users and Various Landscape Design Elements. Urban Forestry & Urban Greening, 14(3), 573-582.

Polat, A. T. ve Önder, S. (2006). Karapınar İlçesi ve Yakın Çevresi Peyzaj Özelliklerinin Ekoturizm Kullanımları Yönünden Değerlendirilmesi Üzerine Bir Araştırma. Selcuk Journal of Agriculture and Food Sciences, 20(40), 53-64.

Polat, A. T. ve Önder, S. (2011). Konya İli Kent Parklarının Görsel Kalitesinin Belirlenmesi, I. Konya Kent Sempozyumu, 347-357.

Polat, A. T., Güngör, S. ve Adıyaman, S. (2011). Konya Kenti Yakın Çevresindeki Kentsel Rekreasyon Alanlarının Görsel Kalitesi ile Kullanıcıların Demografik Özellikleri Arasındaki İlişkiler. Ksü Doğa Bilimleri Dergisi Özel Sayı, 70–79.

Polat, A. T., Öztürk Kurtaslan, B. ve Peker, E. (2012). Gençlik Parkında Kullanılan Açık Alan Heykellerine Yönelik Park Kullanıcılarının Görsel Algıları. Artvin Çoruh Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi, 13(2), 170-180

Polat, Z., Kılıçaslan, C., Kara, B. ve Deniz, B. (2015). Visual Quality Assessment of Trees and Shrubs in the South Campus of Adnan Menderes University in Spring. Fresenius Environ. Bull, 24, 4303-4315.

Real, E., Arce, C. ve Sabucedo, J. M. (2000). Classification of Landscapes Using Quantitative and Categorical Data, and Prediction of Their Scenic Beauty in North-Western Spain. Journal of Environmental Psychology, 20(4), 355-373.

Sarı, D. ve Karaşah, B. (2015). Hatila Vadisi Milli Parkı'nda (Artvin) Yer Alan Farklı Vejetasyon Tiplerinin Görsel Değerlendirmesi Üzerine Bir Çalışma. Turkish Journal of Forestry, 16(1), 65-74.

Sayın, G. (2019). Kayseri İli Doğal Peyzajlarında Ekoturizm ve Görsel Peyzaj Kalitesi Üzerine Bir Araştırma. Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Peyzaj Mimarlığı Ana Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Kahramanmaraş.

Scott, A. (2002). Assessing Public Perception of Landscape: the Landmap Experience. Landsc. Res. 7 (3), 271–295.

Sezen, I. (2009). Erzurum-Bayburt-Of Karayolu Güzergahının Manzara Yolu Olarak Değerlendirilmesine Yönelik Görsel Analiz. Atatürk Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı, Doktora Tezi, Erzurum.

Sezen, I. (2015). Environment and Ecology at the Beginning of 21st Century, Bölüm adı:(Visual Quality Analysis for Roadside Landscape Scenes of Erzurum-Erzincan (Turkey). Highway Route) St. Kliment Ohridski University Presss

Sezen, I. Demircan N., Karahan F. ve Polat Z. (2015). Environment and Ecology at the Beginning of 21st Century, Bölüm adı: (Assessment of Visual Quality in Geomorphologic Landscape: Case Study of Tortum Creek Valley, UzundereDistrict (Erzurum/Turkey), St. Klıment Ohrıdskı Unıversıty Press

Sezen, I. ve Yılmaz, S. (2010). Visual Assessment for the Evaluation of Erzurum-Bayburt-of Highway as Scenic Road. Scientific Research and Essays, 5(4), 366-377.

Sezen, İ., Külekçi, E. A. ve Keleş, B. (2019). Kent İçi Yol Ağaçlarının Sonbahar Renk Etkilerinin Görsel Kalite Analizi: Erzurum Kenti Örneği. Kent Akademisi, 12(4), 739-751.

Surat, H. (2017). Kent Parklarının Görsel Peyzaj Algısının Peyzaj Mimarlığı Öğrencileri Tarafından Değerlendirilmesi. Bartın Orman Fakültesi Dergisi, 19(1), 70-80.

Tanış, Ö. (2019). Üniversite Öğrencilerinin Gümüşhane İli Rekreasyon Alanları Üzerine Görsel Kalite Değerlendirmesi. Atatürk Üniversitesi, Fen Bilimler Enstitüsü, Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Erzurum.

Tarım, B. (2014). Görsel Peyzaj Değerlendirmesinde Nesnel ve Algısal Yaklaşımların Karşılaştırmalı Analizi. Ankara Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Ankara.

Taylor, J. G., Zube, E. H. ve Sell, J. L. (1987). Landscape Assessment and Perception Research Methods. In R. W. Marans, W. Michelson & R. B.Bechtel (Eds.), Methods in Environmental and Behavioral Research, 361- 393. Van Nostrand, New York.

Temelli, M. (2008). Çukurova Üniversitesi Yerleşkesi Örneğinde Görsel Etki Değerlendirme Çalışmalarına Metodolojik Bir Yaklaşım. Çukurova Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Peyzaj Mimarlığı Ana Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Adana.

Timur, Ö.B. (2021). Ilgaz Devrez Alt Havzazsının Karşılaştırmalı Görsel Kalite Analizi. International Social Mentality and Researcher Thinkers Journal, 7(41), 273-283.

Turgut, G. E. (2020). Rekreasyon Alanlarında Görsel Peyzaj Kalite Değerlendirmesi: Denizli Örneği. Pamukkale Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Şehir ve Bölge Planlama Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Denizli.

Turgut, H., Atabeyoğlu, Ö., Yılmaz, H. ve Irmak, M. A. (2012). Evaluating Different Planting Design Compositions for Visual Landscape Quality in Street Planting. Artvin Çoruh Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi, 13(1), 49-66.

Tüfekçioğlu, H. K. (2008). Tarihsel Çevrede Görsel Peyzaj Kalite Değerlendirmesi İstanbul Yedikule Örneği. İstanbul Teknik Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul.

Tveit, M., Ode, Å. Ve Fry, G. (2006). Key Concepts in a Framework for Analysing Visual Landscape Character. Landscape Research, 31(3), 229-255.

Ulrich, R. S. (1984). View Through a Window May İnfluence Recovery from Surgery. Science, 224(4647), 420-421.

Uzun, F. Ç. (2018). Kastamonu Tabiat Parklarının Görsel Kalite Analizi. Kastamonu Üniversitesi. Fen Bilimleri Enstitüsü, Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Kastamonu.

Uzun, O. ve Müderrisoğlu, H. (2011). Visual Landscape Quality in Landscape Planning: Examples of Kars and Ardahan Cities in Turkey. African Journal of Agricultural Research, 6(6), 1627-1638.

Uzzell, D. (1991). Environmental Psychological Perspectives on Landscape. Landscape Research, 3-10.

Ürüşan, E. (2010). Unıversıade 2011 Kapsamında Erzurum Kenti Görsel Peyzaj Kalitesinin Yükseltilmesinde Yeni Açılımlar. Atatürk Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Erzurum.

Val, G.F., Atauri, A.J. ve Lucio, Jose, (2006). Relationship Between Landscape Visual Attributes and Spatial Pattern Indices: a Test Study in Mediterranean-Climate Landscapes, Landscape and Urban Planning, 77, 393-407.

Wherreth J R (1996). Visualization Techniques for Landscape Evaluation, Doctoral dissertation (online) http://bamboo.mluri.sari.ac.uk/jo/research.htm1

Wu Y, Bishop I, Hossain H ve Sposito V (2006). Using GIS in Landscape Visual Quality Assessment. Applied GIS 2 (3): pp. 18.1–18.20.

Yakan, O. E. (2018). Güzelcehisar (Bartın İli) Kıyı Yerleşiminde Görsel Peyzaj Değerlendirmesi. Bartın Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Bartın.

Yazıcı, G. (2019). Kent Parklarının Görsel Peyzaj Kalitesi Yönünden Değerlendirilmesi; Topkapı Şehir Parkı Örneği. Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Tekirdağ.

Yazıcı, G. ve Kiper, T. (2019). Kentsel Peyzajlarda Görsel Algıya Dayalı Olarak Mekânsal Tercihlerin Belirlenmesi: Topkapı Şehir Parkı Örneği. Kent Akademisi, 12(4), 765-778.

Yazıcı, K. (2018). Evaluation of Visual Landscape Quality in The Wetlands North of Sivas (Turkey). Appl. Ecol. Environ. Res, 16(4), 4183-4197.

Yazıcı, K. (2019). Evaluation of the Visual Quality of Historıcal Surroundıngs in Urban Landscape with Q-Sort Analysis. the Most Recent Studıes in Scıence nd Art, 537.

Yeşil, P. (2017). Visual Quality Assessment of Townscapes: a Study For Niksar Town (Tokat) of Turkey. Feb-Fresenıus Envıronmental Bulletın, 7703.

Yücel, M., Aslanoğlu İ., Korkut, A., (2008). Peyzaj Mimarlığı Terimler Sözlüğü. Ankara: TMMOB Peyzaj Mimarları Odası Yayınları, 2008-4

Zube, E.H., (1984). Themes in Landseape Assessment Theory. Landscape Journal. 3: 104-110.